

EUROPOS KOMISIJA
MOKESČIŲ IR MUITŲ SĄJUNGOS GENERALINIS DIREKTORATAS
Tarptautiniai ir bendrieji reikalai

Briuselis, 2021 m. liepos 19 d.

Tema: Gairės dėl ES ir JK prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo (TCA) 2 skirsnio „Prekių kilmės procedūros“

Šiame dokumente pateikiama 2021 m. vasarį TAXUD svetainėje paskelbtų Gairių dėl ES ir JK TCA 2 skirsnio „Prekių kilmės procedūros“ atnaujinta redakcija. Ją sudaro toliau išvardytos sudedamosios dalys:

- a) pakeista nuostatų numeracija, atitinkanti balandžio 30 d. paskelbtą naują TCA redakciją (OL L 149, 2021 4 30);
- b) kai kurie papildomi paaiškinimai, įtraukti į punktą dėl pareiškimų apie kilmę ir punktą dėl pareiškimų apie kelių siuntų kilmę;
- c) naujas punktas dėl Tiekėjo deklaracijų;
- d) pateikiama papildoma informacija apie kilmės kvotų leidžiančias nukrypti nuostatas.

Gairės dėl
ES IR JK PREKYBOS IR BENDRADARBIAVIMO SUSITARIMO
2 skirsnio „Prekių kilmės procedūros“

EUROPOS SĄJUNGOS BEI
EUROPOS ATOMINĖS ENERGIJOS BENDRIJOS IR
JUNGTINĖS DIDŽIOSIOS BRITANIJOS
IR ŠIAURĖS AIRIJOS KARALYSTĖS
PREKYBOS IR BENDRADARBIAVIMO SUSITARIMAS

ANTRA DALIS: PREKYBA, TRANSPORTAS, ŽVEJYBA IR KITI
SUSITARIMAI

PIRMAS PODALIS: PREKYBA

I ANTRAŠTINĖ DALIS: PREKYBA PREKĖMIS

2 skyrius: Prekių kilmės taisyklės

2 skirsnis: Prekių kilmės procedūros

Šias gaires, kurių sudedamosios dalys nurodytos toliau, parengė Europos Komisijos mokesčių ir muitų sąjungos generalinis direktoratas (DG TAXUD), įgyvendindamas 2 skyriaus 2 skirsnį „Prekių kilmės procedūros“:

TURINYS

1. ĮVADAS	4
2. PRAŠYMAS TAIKYTI LENGVATINĮ REŽIMĄ	5
2.1. Atitinkamos nuostatos	5
2.2. Paaiškinimai	6
3. PAREIŠKIMAS APIE PREKIŲ KILMĘ.....	9
3.1. Atitinkamos nuostatos	9
3.2. Paaiškinimai	10
4. PAREIŠKIMAS APIE PREKIŲ KILMĘ KELIOMS TAPAČIŲ PREKIŲ SIUNTOMS.....	17
4.1. Atitinkamos nuostatos	17
4.2. Paaiškinimai	17
5. IMPORTUOTOJO ŽINIOS	21
5.1. Atitinkamos nuostatos	21
5.2. Paaiškinimai	21
6. KILMĖS PATIKRINIMAS.....	25
6.1. Atitinkamos nuostatos	25
6.2. Paaiškinimai	27
7. ATSISAKYMAS TAIKYTI LENGVATAS.....	31
7.1. Atitinkamos nuostatos	31
7.2. Paaiškinimai	32
8. INFORMACIJOS KONFIDENCIALUMAS.....	34
8.1. Atitinkamos nuostatos	34
8.2. Paaiškinimai.....	35
9. TIEKĖJO DEKLARACIJOS.....	38
9.1. Atitinkamos nuostatos	38
9.2. Paaiškinimai	40
b) Tiekėjo deklaracija dėl visiškos kumuliacijos pagal ES ir JK TCA nuostatas.....	43
c) Tiekėjo deklaracijos Šiaurės Airijos atveju.....	44

1. ĮVADAS

2020 m. gruodžio 24 d. ES ir JK sudarė susitarimą dėl būsimų santykių sąlygų po JK išstojimo iš ES. ES ir JK prekybos ir bendradarbiavimo susitarimas (TCA) preliminariai įsigaliojo 2021 m. sausio 1 d.¹, o oficialiai – 2021 m. gegužės 1 d. Jame numatyti nuliniai tarifai ir nulinės kvotos visai prekybai ES ir JK prekėmis, kurios atitinka tam tikras kilmės taisykles.

Kilmės taisyklės nustato prekių kilmės vietą muitinės tikslais, t. y. ne vietą, iš kurios jos buvo išsiųstos, o vietą, kurioje jos buvo iš esmės pagamintos arba perdirbtos. Taigi „kilmė“ yra prekių, kuriomis prekiaujama, „ekonominė pilietybė“.

ES ir JK TCA atveju lengvatinis režimas ir nuliniai tarifai gali būti taikomi tik prekėms, kurios laikomos kilusiomis iš ES (t. y. ES kilmės) arba JK (t. y. JK kilmės). Visoms kitoms kilmės statuso neturinčioms prekėms (t. y. prekėms, kurios daugiausia pagamintos kitoje šalyje nei JK arba kurios buvo minimaliai perdirbtos JK) ES pasienyje gali būti taikomi tarifai ir muitai, ir atvirkščiai.

ATSAKOMYBĖS SALYGA

Šis gairių dokumentas turėtų būti skaitomas kartu su visu Europos Sąjungos ir Jungtinės Karalystės, išskyrus Šiaurės Airiją, prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo (toliau – TCA) tekstu. Jis nepažeidžia gairių dokumentų, paskelbtų dėl konkrečių Susitarimo aspektų.

Europos Sąjungos ir Jungtinės Karalystės TCA taikomas nuo 2021 m. sausio 1 d.

Šis gairių dokumentas yra aiškinamojo ir rekomendacinio pobūdžio. TCA tekstas, taip pat ES ir jos valstybių narių muitų teisės aktai bei Jungtinės Karalystės muitų teisės aktai yra viršesni už šio dokumento turinį, todėl su jais visada reikėtų remtis. Autentiški ES teisės aktų tekstai skelbiami Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje. Taip pat gali būti nacionalinių instrukcijų.

---

¹ Šiose gairėse naudojama dviejų rūšių numeracija: susitarimo, įsigaliojusio gegužės 1 d., numeracija (xx straipsnis) ir Susitarimo versijos, kuri buvo taikoma laikinai nuo 2021 m. sausio 1 d. iki 2021 m. balandžio 31 d., numeracija (ex xx straipsnis), kad šio dokumento skaitytojams, kurie iš pradžių susipažino su laikinąja numeracija, būtų lengviau suprasti naująją numeraciją.

2. PRAŠYMAS TAIKYTI LENGVATINĮ MUITŲ TARIFŲ REŽIMĄ

2.1. Atitinkamos nuostatos

54 straipsnis (ex ORIG.18): Prašymas taikyti lengvatinį muitų tarifų režimą

1. Importuojanti Šalis importuojamam kitos Šalies kilmės produktui, kaip tai suprantama šiame skyriuje, lengvatinį muitų tarifų režimą taiko remdamasi importuotojo prašymu taikyti lengvatinį muitų tarifų režimą. Importuotojas atsako už prašymo taikyti lengvatinį muitų tarifų režimą teisingumą ir atitiktį šiame skyriuje nustatytiems reikalavimams.

2. Prašymas taikyti lengvatinį muitų tarifų režimą grindžiamas:

a) eksportuotojo surašytu pareiškimu apie prekių kilmę, kuriame patvirtinama, kad produktas turi kilmės statusą; arba

b) importuotojo žiniomis, kad produktas turi kilmės statusą.

3. Importuotojas, prašymą taikyti lengvatinį muitų tarifų režimą grindžiantis 2 dalies a punkte nurodytu pareiškimu apie prekių kilmę, saugo tą pareiškimą ir paprašytas jo kopiją pateikia importuojančios Šalies muitinei.

55 straipsnis (ex ORIG.18a): Prašymo taikyti lengvatinį muitų tarifų režimą pateikimo laikas

1. Prašymas taikyti lengvatinį muitų tarifų režimą ir 54 straipsnio 2 dalyje (ex ORIG.18(2)) nurodyti šį prašymą pagrindžiantys elementai pagal importuojančios Šalies įstatymus ir kitus teisės aktus įtraukiami į muitinės importo deklaraciją.

2. Nukrypstant nuo šio straipsnio 1 dalies, jeigu importuotojas prašymo taikyti lengvatinį muitų tarifų režimą nepateikia importo metu, importuojanti Šalis lengvatinį muitų tarifų režimą taiko ir gražina arba atsisako išieškoti sumokėto maito perviršį su sąlyga, kad:

a) prašymas taikyti lengvatinį muitų tarifų režimą pateikiamas ne vėliau kaip po trejų metų nuo importo dienos arba importuojančios Šalies įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatyto ilgesnio laikotarpio;

b) importuotojas pateikia 54 straipsnio 2 dalyje (ex ORIG.18(2)) nurodytus prašymą pagrindžiančius elementus; ir

c) produktas būtų buvęs laikomas turinčiu kilmės statusą ir būtų atitikęs visus kitus taikytinus reikalavimus, kaip apibrėžta šio skyriaus 1 skirsnyje [Prekių kilmės taisyklės], jei prašymą importuotojas būtų pateikęs importo metu.

Kitos importuotojui pagal 54 straipsnį (ex ORIG.18) ORIG.18 straipsnį [Prašymas taikyti lengvatinį muitų tarifų režimą] taikytinos pareigos nesikeičia.

59 straipsnis (ex ORIG.22): Apskaitos registrų tvarkymo reikalavimai

1. Importuotojas, teikiantis prašymą į importuojančią Šalį importuoti produktui taikyti lengvatinį muitų tarifų režimą, ne trumpiau kaip trejus metus nuo produkto importo dienos saugo:

a) jei prašymas pateiktas remiantis pareiškimu apie prekių kilmę – eksportuotojo surašytą pareiškimą apie prekių kilmę; arba

b) jei prašymas pateiktas remiantis importuotojo žiniomis – visus apskaitos registrus, įrodančius, kad produktas atitinka kilmės statuso įgijimo reikalavimus.

2. Pareiškimą apie prekių kilmę surašęs eksportuotojas ne trumpiau kaip ketverius metus nuo to pareiškimo apie prekių kilmę surašymo saugo jo kopiją ir visus kitus apskaitos registrus, įrodančius, kad produktas atitinka kilmės statuso įgijimo reikalavimus.

3. Pagal šį straipsnį saugotini apskaitos registrai gali būti laikomi elektronine forma.

2.2. Paaiškinimai

Prašymas taikyti lengvatinį muitų tarifų režimą

Importuojanti Šalis, remdamasi importuotojo prašymu, eksportuojančios Šalies kilmės produktams taiko lengvatinį muitų tarifų režimą.

Prašymo pagrindas

Prašymas gali būti pateiktas remiantis eksportuotojo pateiktu pareiškimu apie prekių kilmę arba paties importuotojo žiniomis.

Importuotojo atsakomybė

Importuotojas atsako už prašymo taikyti lengvatinį muitų tarifų režimą teisingumą ir už 2 skyriuje nustatytų reikalavimų (reikalavimų, susijusių su prekių kilme, ir kitų, pavyzdžiui, nekeitimo taisyklės) laikymąsi.

Importuotojas neprivalo teikti prašymo taikyti lengvatinį muitų tarifų režimą

Suprantama, kad prašymas taikyti lengvatinį muitų tarifų režimą turi prasmę, kai produktui taikomi didžiausio palankumo režimo muitai nėra 0 %. Importuotojams nereikia prašyti taikyti lengvatinį režimą, jei tai neduoda jokios naudos.

Prašymo pateikimo laikas

Prašymas taikyti lengvatinį muitų tarifų režimą pateikiamas importo metu. Tokio prašymo pagrindas (pareiškimas apie prekių kilmę arba importuotojo žinios) nurodomas muitinės importo deklaracijoje.

Prašymas muitinės importo deklaracijoje

ES bendrieji muitinės deklaracijų duomenų reikalavimai nustatyti Komisijos deleguotojo reglamento 2015/2446² B priedo I antraštinėje dalyje, o jų forma ir kodai – Komisijos įgyvendinimo

---

² 2015 m. liepos 28 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2015/2446, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 952/2013 papildomas išsamiomis taisyklėmis, kuriomis patikslinamos kai kurios Sąjungos muitinės kodekso nuostatos

reglamento 2015/244 B priede.³ Norint prašyti taikyti lengvatinių muitų tarifų režimą, išleidimo į laisvą apyvartą muitinės deklaracijose privaloma naudoti **Duomenų elementą 4/17** (Lengvata). Visais atvejais, kai prašoma taikyti lengvatinių muitų tarifų režimą remiantis lengvatinės prekybos susitarimu, pavyzdžiui, ES ir JK TCA, pagal minėtą Duomenų elementą pateikiama informacija – trijų skaitmenų kodas, kurio pirmasis skaitmuo yra „3“, o kiti du skaitmenys – „00“⁴.

Ši informacija papildoma nurodant atitinkamą kodą, kuris yra „GB“ (lengvatinės kilmės statuso šalies kodas).

Be to, pateikiant informaciją pagal **2/3 Duomenų elementą** („Pateikiami dokumentai, sertifikatai bei leidimai ir papildomos nuorodos“) konkrečiai nurodoma:

- jei prašymas taikyti lengvatinių muitų tarifų režimą grindžiamas „pareiškimu apie prekių kilmę vienai prekių siuntai“ – kodas „U116“;
- jei prašymas taikyti lengvatinių muitų tarifų režimą grindžiamas „pareiškimu apie prekių kilmę kelioms tapačių prekių siuntoms – kodas „U118“;
- jei prašymas taikyti lengvatinių muitų tarifų režimą grindžiamas „pareiškimu apie prekių kilmę, pateiktu pagal 4 priedą (*Kilmės statusą turinčių prekių kvotos ir 3 priede nustatytoms konkreitiems produktams taikomoms kilmės taisyklėms alternatyvios taisyklės*) – kodas „U178“.
- jei prašymas taikyti lengvatinių muitų tarifų režimą grindžiamas „importuotojo žiniomis“ – kodas „U117“.

Lengvatinio režimo taikymas

Lengvatinis režimas taikomas importuojant į importuojančiąją Šalį, kai muitinės importo deklaracija priimama netikrinant arba kai muitinės deklaracijoje pateikti duomenys buvo patikrinti.

Atsisakymas išieškoti maitus arba jų grąžinimas (t. y. „Retrospektyvinis prašymas“)

Tačiau prašymą galima pateikti ir po importo (t. y. „Retrospektyvinis prašymas“). Importuojanti Šalis taiko lengvatinių muitų tarifų režimą ir grąžina arba atsisako išieškoti sumokėto maito perviršį esant šioms sąlygoms:

- importuotojas importo metu nepateikė prašymo taikyti lengvatinių muitų tarifų režimą;
- prašymas taikyti lengvatinių muitų tarifų režimą pateikiamas ne vėliau kaip per trejus metus nuo importo datos arba per ilgesnį laikotarpį, nustatytą importuojančios Šalies įstatymuose ir kituose teisės aktuose; šis trejų metų laikotarpis ES atitinka skolos maitinei terminą;
- pateikdamas prašymą, importuotojas remiasi pareiškimu apie prekių kilmę arba importuotojo žiniomis; ir
- importuojant gaminį;

³ 2015 m. lapkričio 24 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2015/2447, kuriuo nustatomos išsamios tam tikrų Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 952/2013 nuostatų, susijusių su išsamiais taisyklėmis dėl tam tikrų Sąjungos muitinės kodekso nuostatų, įgyvendinimo taisyklės.

⁴ Išskyrus kilmės kvotų leidžiančių nukrypti nuostatų atvejus, kai naudojami skaitmenys „20“.

– jis būtų laikomas turinčiu kilmės statusą, jei importuotojas būtų prašęs taikyti lengvatinį muitų tarifų režimą;

– būtų atitikęs visus kitus taikytinus reikalavimus, kaip apibrėžta 2 skyriaus 1 skirsnyje [Prekių kilmės taisyklės].

„Retrospektyvinis prašymas“, atsisakymas išieškoti muitus arba jų grąžinimas ir importuotojo apskaitos registrų tvarkymas

ES vidaus teisės aktų nuostatos dėl skolos muitinei grąžinimo arba atsisakymo ją išieškoti turėtų būti taikomos laikantis 55 straipsnio (ex ORIG 18 a) sąlygų. Skolos muitinei terminas baigiasi praėjus trejiems metams nuo skolos atsiradimo momento (SMK 103 straipsnio 1 dalis), t. y. nuo importo momento. Todėl pagal SMK nuostatas numatytas retrospektyvinio prašymo pateikimo terminas ir ES vidaus teisės aktuose numatytas atsisakymo išieškoti arba grąžinimo terminas yra suderinami. TCA numatytas trejų metų terminas, per kurį importuotojas turi saugoti registrus (SMK 51 straipsnio 1 dalis), taip pat atitinka ES vidaus teisės aktuose numatytą atsisakymo išieškoti skolą muitinei arba jos grąžinimo terminą.

Pavėluotai pateiktas „Retrospektyvinis prašymas“

Importuotojas gali pavėluotai pateikti prašymą taikyti lengvatą, t. y. baigiantis skolos muitinei terminui ir TCA numatytam retrospektyvinių prašymų pateikimo laikui. Tokiais atvejais, jei muitinė nuspręstų taikyti lengvatą atsisakydama išieškoti arba grąžindama muitus, tikrinimo procedūra vis tiek galėtų būti pradėta (62 straipsnio 2 dalis) (ex ORIG.25(2)). Taip yra todėl, kad patikrinimas administracinio bendradarbiavimo būdu gali būti atliekamas „per dvejus metus“ ne tik po prekių importo, bet ir „nuo tada, kai pateikiamas prašymas pagal 55 straipsnio 2 dalies a punktą (ex ORIG.18a(2)), t. y. retrospektyvinis prašymas. Tačiau tai neturėtų jokio prasmės, nes skolos muitinei terminas jau būtų pasibaigęs.

Siekiant išvengti negalimumo išieškoti mokėtinus muitus, tokiais pavėluoto prašymo taikyti lengvatinį režimą atvejais, prieš taikant lengvatą atsisakant išieškoti muitus arba juos grąžinant, turėtų būti pradėta tikrinimo procedūra (išskyrus atvejus, kai muitinė neabejoja, kad produktas turi kilmės statusą). Sprendimas dėl lengvatų taikymo būtų priimtas baigus patikrinimą. SMK IA 97 straipsnio 3 dalies b punkte numatyta, kad sprendimo dėl atsisakymo išieškoti mokesčių arba jo grąžinimo priėmimo terminas gali būti pratęstas (iki 15 mėnesių), atsižvelgiant į laiką, per kurį turi būti baigtas tikrinimas. Šiuo atveju, jei tikrinimo metu nustatoma, kad produktas neturi kilmės statuso, sprendimas dėl atsisakymo išieškoti mokesčių arba jo grąžinimo būtų neigiamas ir lengvata nebūtų taikoma.

Tai reiškia, kad pateikus retrospektyvinį prašymą pavėluotai, sprendimas dėl atsisakymo išieškoti mokesčių arba jo grąžinimo gali užtrukti iki 15 mėnesių, ir ūkio subjektai turėtų į tai atsižvelgti.

3. PAREIŠKIMAS APIE PREKIŲ KILMĘ

3.1. Atitinkamos nuostatos

56 straipsnis (ex ORIG.19): Pareiškimas apie prekių kilmę

1. Produkto eksportuotojas pareiškimą apie prekių kilmę surašo remdamasis produkto kilmės statusą įrodančia informacija, įskaitant informaciją, įrodančią produktui pagaminti naudotų medžiagų kilmės statusą. Eksportuotojas atsako už pareiškimo apie prekių kilmę ir pateiktos informacijos teisingumą.

2. Pareiškimas apie prekių kilmę surašomas pasirenkant vieną iš 7 priede (ex ORIG-4 priedas) pateiktų teksto kalbinių versijų sąskaitoje faktūroje ar bet kuriame kitame dokumente, kuriame kilmės statusą turintis produktas pakankamai išsamiai apibūdintas, kad tą produktą būtų galima identifikuoti. Eksportuotojas yra atsakingas už tai, kad būtų pateikta pakankamai išsami informacija, pagal kurią būtų galima identifikuoti kilmės statusą turintį produktą. Importuojanti Šalis nereikalauja, kad importuotojas pateiktų pareiškimo apie prekių kilmę vertimą.

3. Pareiškimas apie prekių kilmę galioja 12 mėnesių nuo jo surašymo dienos arba ilgesnį importuojančios Šalies nustatytą laikotarpį, bet ne ilgiau kaip 24 mėnesius.

4. Pareiškimas apie prekių kilmę gali būti skirtas:

a) vienai vienos ar kelių į Šalį importuojamų prekių siuntai; arba

b) kelioms tapačių prekių siuntoms, į Šalį importuojamoms per pareiškime apie prekių kilmę nurodytą laikotarpį, kuris negali būti ilgesnis kaip 12 mėnesių.

5. Jeigu išmontuoti arba nesurinkti produktai, kaip tai suprantama Suderintos sistemos bendrųjų aiškinimo taisyklių 2 taisyklės a punkte, priskiriami Suderintos sistemos XV–XXI skyriams, importuotojo prašymu yra importuojami dalimis, laikantis importuojančios Šalies muitinės nustatytų reikalavimų gali būti naudojamas bendras tokiems produktams skirtas pareiškimas apie prekių kilmę.

57 straipsnis (ex ORIG.20): Neatitikimai

Importuojančios Šalies muitinė neatsisako priimti prašymo taikyti lengvatinį muitų tarifų režimą dėl to, kad pareiškime apie prekių kilmę aptiko nedidelių klaidų ar neatitikimų, arba tik dėl to, kad sąskaita faktūra buvo išduota trečiojoje šalyje.

60 straipsnis (ex ORIG.23): Mažos siuntos

1. Nukrypstant nuo 54–58 straipsnių, jeigu dėl produkto pateiktas pareiškimas, kad tas produktas atitinka šio skyriaus reikalavimus, o importuojančios Šalies muitinė neturi jokių abejonių dėl tokio pareiškimo teisingumo, importuojanti Šalis lengvatinį muitų tarifų režimą suteikia:

a) produktams, kuriuos privatūs asmenys mažose siuntose siunčia kitiems privatiems asmenims;

b) produktams, kurie yra keliautojų asmeninio bagažo dalis; ir

c) Jungtinės Karalystės atveju – be šio straipsnio a ir b punktų, kitoms mažos vertės siuntoms.

2. Šio straipsnio 1 dalis netaikoma šiems produktams:

a) produktams, dėl kurių importo galima pagrįstai manyti, kad jie atskirai importuojami siekiant išvengti 54 straipsnio (ex ORIG.18) reikalavimų;

b) Sąjungos atveju:

i) prekybos tikslais importuojamiems produktams; nereguliarus importas, susijęs tik su asmeninems gavėjų ar keliautojų arba jų šeimų reikmėms skirtais produktais, nėra laikomas prekybiniu importu, jei iš prekių pobūdžio ir kiekio aišku, kad nesiekiami jokių komercinių tikslų, ir |

ii) produktams, kurių bendra vertė viršija 500 EUR mažų siuntų atveju arba 1 200 EUR prekių, kurie yra keliautojų asmeninio bagažo dalis, atveju. Sumos, kurios turi būti nurodytos atitinkama nacionaline valiuta, turi būti lygiavertės sumoms ta valiuta, apskaičiuotoms eurai pirmąją spalio mėn. darbo dieną. Jeigu ne vėliau kaip spalio 15 d. Europos Komisijai nepranešama kitokia suma, nurodomos Europos Centrinio Banko skelbiamos tos dienos valiutos kurso sumos, kurios taikomos nuo sekančių metų sausio 1 d. Europos Komisija atitinkamas sumas praneša Jungtinei Karalystei. Sąjunga gali nustatyti kitas ribas, apie kurias ji praneš Jungtinei Karalystei, ir |

c) Jungtinės Karalystės atveju – produktams, kurių bendra vertė viršija Jungtinės Karalystės vidaus teisėje nustatytas ribas. Jungtinė Karalystė šias ribas praneš Sąjungai.

3. Importuotojas atsako už pareiškimo teisingumą ir atitiktį šiame skyriuje nustatytiems reikalavimams. 59 straipsnyje nustatyti apskaitos registrų tvarkymo reikalavimai importuotojui pagal šį straipsnį netaikomi.

3.2. Paaiškinimai

Kas yra pareiškimas apie prekių kilmę

Pareiškimas apie prekių kilmę – tai tekstas:

a) kuriame eksportuotojas nurodo produkto kilmės statusą;

b) kurį surašo kilmės statusą turinčio produkto eksportuotojas;

c) įrašomas sąskaitoje faktūroje arba bet kuriame kitame dokumente, pakankamai išsamiai apibūdinantis kilmės statusą turintį produktą jo identifikavimo tikslais.

Pareiškimas apie prekių kilmę yra ne dokumentas, o tekstas, kuriuo eksportuotojas nurodo produkto kilmės statusą. Šis tekstas pateikiamas 7 priede (ex ORIG-4 priedas). Jis įrašomas į sąskaitą faktūrą arba bet kurį kitą dokumentą, kuriame kilmės statusą turintis produktas aprašomas pakankamai išsamiai, kad jį būtų galima identifikuoti.

Galima naudoti bet kurią iš 7 priede (ex ORIG-4 priedas) nurodytų (oficialių) kalbų. Importuojanti muitinė gali nereikalauti pareiškimo vertimo. Tačiau, atsižvelgiant į tai, kad pareiškimas apie prekių kilmę yra naudojamas abiejų Šalių, siekiant išvengti neaiškumų, geriausia naudoti tą pačią kalbą (ir lotyniškus rašmenis), kuri naudojama pačiam dokumentui, o tai dažniausiai yra anglų kalba.

Pareiškimo apie kilmę nereikia patvirtinti nei eksportuotojo, nei vyriausybės institucijos parašu ar antspaudu.

Nedidelės klaidos ar neatitikimai pareiškimo tekste, pavyzdžiui, paprastos rašybos klaidos arba kitokios formuluočės, nei nustatyta susitarime kaip teisinė nuoroda į produkto kilmę, naudojimas, nedaro pareiškimo negaliojančiu.

Atleidimas nuo pareiškimo; tik nekomercinio pobūdžio siuntoms; ši nuostata netaikoma ES bet kokio tipo komercinėms siuntoms, t. y. prekybai internetu.

Pareiškimo apie prekių kilmę arba importuotojo žinių reikalavimas netaikomas tam tikroms nedidelės vertės siuntoms arba jei taikoma 60 straipsnyje (ex ORIG.23) numatyta išimtis. Atitinkami paaiškinimai dėl šio reikalavimo netaikymo pateikti bendrųjų Gairių dėl lengvatinės prekių kilmės B.8 punkto vii papunktyje.

Importo į ES atžvilgiu tradicinis požiūris į šią nuostatą nepasikeitė.

Tai reiškia, kad į ES importuojami produktai, kuriuos privatus asmuo siunčia mažose pakuotėse privačiam asmeniui ir kurių vertė neviršija 500 eurų, ir produktai, esantys keliautojų asmeniniame bagaže, kurių vertė neviršija 1200 eurų,

- kurie nėra importuojami prekybos tikslais,
- kurie nėra importo, pagrįstai laikomo atskiru, siekiant išvengti 54 straipsnio (ex ORIG.18) reikalavimų, sudedamoji dalis, netaikomas reikalavimas pateikti pareiškimą apie prekių kilmę.

Reikėtų pažymėti, kad išimtis taikoma tik reikalavimams, susijusiems su pareiškimu apie prekių kilmę arba importuotojo žiniomis, o ne produkto kilmės statuso sąlygoms. Taip pat verta pažymėti, kad tai, jog nuostatoje kalbama apie nedideles siuntas, kurias privatus asmuo siunčia privačiam asmeniui, reiškia, kad išimtis netaikoma importui iš internetinių parduotuvių.

Importo į Jungtinę Karalystę požiūriu, atleidimas yra platesnis ir apima produktus, siunčiamus mažose pakuotėse iš privataus asmens privačiam asmeniui; produktus, esančius keliautojų asmeniniame bagaže, ir kitas mažas siuntas, kurių visų trijų vertė neviršija 1000 GBP ir kurios nėra sudedamoji importo dalis, pagrįstai laikytina, kad buvo importuotos atskirai, siekiant išvengti 54 straipsnio reikalavimų (ex ORIG.18).

Todėl yra kategorija smulkių siuntų, kurių vertė neviršija 1000 GBP importo į Jungtinę Karalystę atveju, išskyrus smulkias pakuotes, siunčiamas iš privataus asmens privačiam asmeniui, ir produktus, esančius keliautojų asmeniniame bagaže, kurie gali būti importuojami į Jungtinę Karalystę prekybos tikslais.

Viena arba kelios prekių siuntos

Pareiškimas apie prekių kilmę gali būti surašomas vienai prekių siuntai arba kelioms tapačių prekių siuntoms (žr. šių gairių dalį apie pareiškimus apie prekių kilmę kelioms tapačių prekių siuntoms).

Pareiškimą surašantis eksportuotojas

Pareiškimą surašantis eksportuotojas:

- a) yra asmuo, esantis ES arba Jungtinėje Karalystėje ir vykdamas toje šalyje nustatytas teises prievoles;
- b) eksportuoja arba gamina kilmės statusą turintį produktą ir surašo pareiškimą apie produkto kilmę;
- c) atsako už teisingą kilmės statusą turinčių prekių nurodymą sąskaitoje faktūroje ar bet kuriame kitame dokumente;
- d) ne mažiau kaip ketverius metus saugo pareiškimo apie prekės kilmę kopiją (ir visus kitus apskaitos registrus, susijusius su kilmės statusą turinčios prekės kilme).

Kas gali būti eksportuotoju?

Eksportuotoju gali būti bet kuris asmuo (pvz., gamintojas arba prekybos bendrovė), kuris pildo su prekės eksportu susijusį pareiškimą apie prekės kilmę, jei jis vykdo įsipareigojimus pagal TCA. Nebūtina, kad eksportuotojas pateiktų prekių muitinės eksporto deklaraciją.

Kaip pareiškime apie prekių kilmę nurodomas eksportuotojas

Eksportuotojas identifikuojamas pagal eksportuotojo registracijos numerį, kuris, jei nenumatyta kitaip⁵, įtraukiamas į pareiškimą apie prekių kilmę⁶. Šio numerio laukelis gali būti paliktas tuščias pagal Šalies vidaus teisės aktus. Jei eksportuotojo nuorodos numeris nesuteiktas, t. y. eksportuotojo negalima nustatyti, eksportuotojas dalyje „Vieta ir data“ gali nurodyti savo tikslų adresą. Atsižvelgiant į dabartinę šios nuostatos įgyvendinimo padėtį ES ir Jungtinėje Karalystėje, numeris gali būti nepildomas tik tuo atveju, kai ES surašomos kilmės deklaracijos, skirtos mažesnėms nei 6 000 EUR vertės siuntoms, kurių atveju eksportuotojas neprivalo būti registruotas REX sistemoje, kaip paaiškinta toliau.

Atitinkamuose ES ir JK teisės aktuose nurodoma, kas gali būti „eksportuotoju“ pagal TCA.

ES eksportuotojas privalo užsiregistruoti Registruotųjų eksportuotojų (REX) sistemoje, o eksportuotojo registracijos numeris yra REX numeris, kurį suteikia ši sistema.

Išsamesnė informacija apie registraciją REX sistemoje pateikiama čia:

https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/calculation-customs-duties/rules-origin/general-aspects-preferential-origin/arrangements-list/generalised-system-references/the_register_exporter_system_en

Eksportuotojo registracijos numerio pareiškime apie prekių kilmę nereikia nurodyti, jei eksportuojamos siuntos vertė neviršija 6000 EUR (SMK IA 68 straipsnio 4 dalis). Tokioms siuntoms bet kuris ES eksportuotojas gali parengti pareiškimus apie prekių kilmę, kad galėtų prašyti taikyti lengvatinį muitų tarifų režimą JK ir atitinkamas duomenų elementas pareiškime apie prekių

⁵ Jei eksportuotojui nebuvo suteiktas numeris ir šis laukelis gali būti paliktas tuščias.

⁶ Kai prašymas taikyti lengvatinį muitų tarifų režimą remiasi importuotojo žiniomis, pareiškimo apie produkto kilmę nėra ir eksportuotojo nurodyti nereikia.

kilmę gali būti paliekamas tuščias (ORIG-4 priedas). Kaip nurodyta pirmiau, tokiu atveju eksportuotojas dalyje „Vieta ir data“ gali nurodyti savo tikslų adresą.

Tai, kad ES eksportuotojo parengtame pareiškime apie prekių kilmę nenurodytas eksportuotojo registracijos numeris (t. y. REX numeris), jokių būdų nereiškia, kad pareiškimas apie prekių kilmę nėra autentiškas.

Jungtinėje Karalystėje eksportuotojo registracijos numeris yra EORI numeris, prasidedantis trumpiniu „GB“. EORI numerį galima rasti čia: <https://www.gov.uk/check-ori-number>.

Pareiškimo galiojimo laikotarpio įrašymas

Pareiškimo apie prekių kilmę galiojimo laikotarpis nurodomas tik tuo atveju, jei pareiškimas naudojamas kelioms siuntoms. Jei pareiškimas surašomas vienai siuntai, formuluotės „(Laikotarpis: nuo.....iki.....(1))“ kartoti nereikia, nes laukelis gali būti paliktas tuščias.

Kilmės nurodymas

Produktų kilmę gali būti nurodoma pilnai arba naudojant santrumpas. ES atveju kilmę gali būti nurodoma taip: Sąjunga, Europos Sąjunga, ES, ES, UE ir kt. Jungtinės Karalystės atveju kilmę gali būti nurodoma taip: Jungtinė Karalystė, JK arba GB ir kt. ES surašytuose pareiškimuose atskiros valstybės narės nenurodomos jokia forma. Dviguba nuoroda „ES / JK“ nenaudojama.

Eksportuotojo pavadinimo nurodymas

„Eksportuotojo pavadinimas“ gali būti įrašomas ranka, tačiau tai nėra privaloma. Eksportuotojo pavadinimas yra asmens, kuriam suteiktas eksportuotojo registracijos numeris, pavadinimas / vardas ir pavardė (juridinio ar fizinio asmens). Jei numeris nesuteiktas ir eksportuotojo registracijos numerio laukelis paliekamas tuščias, geriausia įrašyti identifikacinius duomenis (tikslų adresą), kaip nurodyta pirmiau, ypač kai tokie eksportuotojo duomenys nėra įtraukti į sąskaitą faktūrą ar kitą pareiškimui apie kilmę naudojamą dokumentą.

Pareiškimo surašymo datos nurodymas

Pareiškimo apie prekių kilmę surašymo data nurodoma pareiškime, tačiau ji gali būti nenurodoma, jeigu yra įrašyta pačiame dokumente (pvz., sąskaitos faktūros data). Jei pateikiamas retrospektyvinis prašymas, reikėtų nurodyti datą, kada buvo surašytas pareiškimas apie prekių kilmę, nes sąskaitos faktūros ir pareiškimo datos neišvengiamai skirsis.

Pareiškimas susijęs su kilmės kvotomis

Jei pareiškimas apie prekių kilmę pateikiamas pagal 4 priedą (*Kilmės statusą turinčių prekių kvotos ir 3 priede nustatytiems konkretiems produktams taikomoms kilmės taisyklėms alternatyvios taisyklės*), jame pateikiamas šis papildomas pareiškimas anglų kalba: „Origin quotas – Product originating in accordance with Annex 4“. Taip pat gali būti nurodoma „Origin quotas – Product originating in accordance with Annex ORIG 2A“ pagal Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2021/775 3 straipsnyje vartojamą formuluotę.⁷

---

⁷ 2021 m. gegužės 11 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2021/775, kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 952/2013 taikymo taisyklės, susijusios su Europos Sąjungos ir Jungtinės Didžiosios

Pareiškimo apie prekių kilmę galiojimas

Pareiškimas apie prekių kilmę galioja 12 mėnesių arba ilgesnį laikotarpį, kokį numato importuojanti Šalis, bet ne ilgiau kaip 24 mėnesius nuo jo surašymo datos. Importuojant į ES, JK eksportuotojo surašytas pareiškimas apie prekių kilmę galioja 12 mėnesių. Importo į JK atveju ES eksportuotojo surašytas pareiškimas apie prekių kilmę galioja 24 mėnesius, atsižvelgiant į dabartinę šios nuostatos įgyvendinimo padėtį.

Pareiškimas apie prekių kilmę turi galioti tuo metu, kai pateikiamas prašymas taikyti lengvatinių muitų tarifų režimą. Jis gali būti pateiktas tada, kai muitinė priima kilmės statusą turinčių produktų importo deklaraciją arba kai pateikiamas retrospektyvus prašymas (dėl gražinimo ar atsisakymo išieškoti, žr. 55 straipsnį (ex ORIG.18a).

Kada gali būti surašomas pareiškimas apie prekių kilmę?

Pareiškimas apie prekių kilmę gali būti surašomas bet kuriuo metu, t. y. prieš prekių, su kuriomis jis yra susijęs, eksportą, jų eksporto metu ir po eksporto. Žinoma, jis gali būti naudojamas kaip pagrindas prašymui taikyti lengvatinių muitų tarifų režimą tik jo galiojimo laikotarpiu.

Pareiškimo apie prekių kilmę, išduoto pagal ES ir JK TCA, pakeitimo klausimas, kai prekės siunčiamos į kitas ES šalis, yra ES vidaus reikalas, todėl jis numatytas (tik) SMK IA 69 straipsnyje.

Teisiškai nėra apibrėžta, kas yra „dokumentas“.

Kas yra „bet kuris kitas dokumentas“ su pareiškimo apie prekių kilmę tekstu

Vienintelis teisinis reikalavimas, kad sąskaita faktūra arba bet koks dokumentas būtų laikomas pareiškimo apie prekių kilmę pagrindu, yra tas, kad jame turi būti pateiktas pakankamai išsamus kilmės statusą turinčių produktų aprašymas, leidžiantis juos identifikuoti. Kiti produktai, kurie gali būti įtraukti į tą pačią sąskaitą faktūrą ar kitą dokumentą, turi būti aiškiai atskirti nuo kilmės statusą turinčių produktų.

Kadangi pagal TCA nereikalaujama komercinio dokumento, pareiškimas apie kilmę gali būti išspausdintas bet kuriame dokumente, jei pagal šį dokumentą galima identifikuoti produktą. Taip yra todėl, kad svarbus ne dokumento pobūdis, o jo turinys, susijęs su kilmės statusą turinčio produkto identifikavimu. Šia prasme galima naudoti ne tik komercinį dokumentą, bet ir bet kokį kitą dokumentą (pvz., įmonės firminį blanką), tačiau tik tuo atveju, jei šiuose dokumentuose kilmės statusą turintis produktas aprašytas pakankamai išsamiai, kad jį būtų galima identifikuoti, ir jei laikomasi toliau punkte „Ar eksportuotojas gali naudoti kito asmens dokumentą pareiškimui apie prekių kilmę surašyti“ paaiškintų sąlygų.

Sąskaitos faktūros ar kito dokumento originalas arba jų kopijos turi vienodą statusą ir gali būti naudojamos pareiškimui apie prekių kilmę. Dokumentas gali būti elektroninio formato.

Kas išduoda pareiškimui naudojamą dokumentą?

TCA reikalaujama, kad pareiškimą apie prekių kilmę surašytų eksportuotojas, tačiau nėra jokio aiškaus reikalavimo, koks asmuo turi išduoti pareiškimui surašyti naudojamą dokumentą.

Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės prekybos ir bendradarbiavimo susitarime išdėstytomis nuostatomis, leidžiančiomis nukrypti nuo kilmės statusą turinčių produktų taisyklių, OL 2021 L 167.

Pareiga pateikti pakankamą prekių aprašymą tenka eksportuotojui, net jei jo pareiškimas apie prekių kilmę yra pateiktas kito asmens dokumente.

Todėl jokia TCA nuostata netrukdo taikyti toliau nurodytų scenarijų, kai gamintojas ir prekybos (eksportuojanti) bendrovė yra eksportuojančioje Šalyje ir kai:

1. Ar eksportuotojas gali surašyti pareiškimą apie prekių kilmę kito asmens dokumente?

- gamintojas, kuris veikia kaip „eksportuotojas“, nors ir neeksportuoja prekių, pareiškimą apie prekių kilmę pateikia savo dokumente;

- prekybos bendrovė, kuri veikia kaip „eksportuotojas“, remdamasi gamintojo pateikta informacija, pareiškimą apie prekių kilmę pateikia savo dokumente;

- gamintojas, kuris veikia kaip „eksportuotojas“, nors ir neeksportuoja produktų, pareiškimą apie prekių kilmę pateikia prekybos bendrovės dokumente;

- prekybos bendrovė, kuri veikia kaip „eksportuotojas“, remdamasi iš gamintojo gauta informacija, pareiškimą apie prekių kilmę pateikia gamintojo dokumente.

Vis dėlto du paskutiniai scenarijai reiškia, kad pareiškimą apie prekių kilmę surašęs eksportuotojas, kuris nėra dokumentą išdavęs asmuo, yra aiškiai nurodytas tame dokumente. Jei eksportuotojo registracijos numeris nesuteiktas, t. y. eksportuotojo negalima identifikuoti, eksportuotojas dalyje „Vieta ir data“ gali nurodyti savo tikslų adresą.

2. Ar galima pareiškimą apie prekių kilmę pateikti trečiojoje šalyje surašytame dokumente?

Jei „eksportuotojas“ (gamintojas ar prekybininkas) yra eksportuojančioje Šalyje, o sąskaitą faktūrą išrašantis prekybininkas yra įsisteigęs trečiojoje šalyje, „eksportuotojas“ neturi pateikti pareiškimo apie prekių kilmę to prekybininko dokumente. Tokiu atveju pareiškimas apie prekių kilmę turėtų būti įrašytas „eksportuotojo“ (arba kito Šalyje įsisteigusio asmens) išduotame dokumente pagal vieną iš scenarijų, numatytų klausimui „*Kas yra „bet koks kitas dokumentas“, kuriame įrašytas pareiškimo apie prekių kilmę tekstas*“, pateikti eksportuojančioje Šalyje.

Reikėtų priminti, kad prašymas taikyti lengvatinį muitų tarifų režimą, paremtas pareiškimu apie prekių kilmę, surašytu „eksportuotojo“ (gamintojo arba prekybininko pagal vieną iš scenarijų, numatytų klausimui, koks dokumentas gali būti naudojamas pareiškimui apie prekių kilmę) išduotame dokumente, negali būti atmestas vien dėl to, kad sąskaita faktūra buvo išrašyta trečiojoje šalyje.

Tai reiškia, kad jei dokumentą, kuriuo remdamasis eksportuotojas (būtinai esantis eksportuojančioje Šalyje) surašo pareiškimą apie prekių kilmę, trečiojoje šalyje išrašytos sąskaitos faktūros neturi įtakos pareiškimo galiojimui.

4. PAREIŠKIMAS APIE PREKIŲ KILMĘ KELIOMS TAPAČIŲ PREKIŲ SIUNTOMS

4.1. Atitinkamos nuostatos

56 straipsnis (ex ORIG.19): Pareiškimas apie prekių kilmę (...)

Pareiškimas apie prekių kilmę gali būti skirtas:

- a) vienai vieno ar kelių į Šalį importuojamų produktų siuntai; arba
- b) kelioms tapačių produktų siuntoms, į Šalį importuojamoms per pareiškime apie prekių kilmę nurodytą laikotarpį, kuris negali būti ilgesnis kaip 12 mėnesių.

4.2. Paaiškinimai

Kas yra pareiškimas apie prekių kilmę kelioms produktų siuntoms?

Pareiškimas apie prekių kilmę kelioms tapačių produktų siuntoms – tai pareiškimas, galiojantis tapačių produktų siuntoms ne ilgesnį kaip 12 mėnesių laikotarpį. Pareiškimas apie kelių siuntų kilmę palengvina eksportuotojų, įskaitant gamintojus, siunčiančius tapačius produktus, darbą, nes per nurodytą laikotarpį reikia pateikti tik vieną pareiškimą, apimančią visus produktus, o ne atskirus pareiškimus kiekvienai atskirai siuntai.

Registracija REX sistemoje

ES eksportuotojui nereikės būti registruotam, kad galėtų surašyti pareiškimą apie prekių kilmę kelioms siuntoms, kai kiekviena siunta atskirai laikoma pateikta su prašymu taikyti lengvatinį muitų tarifą su nuoroda į tą pareiškimą, neviršija 6 000 EUR. Tai taikoma neatsižvelgiant į bendrą visų siuntų, dėl kurių per tą pareiškimo apie prekių kilmę laikotarpį buvo pateikti prašymai, vertę.

Naudojimo laikas

Pareiškimas apie prekių kilmę kelioms siuntoms galioja tik tapačioms prekėms, t. y. prekėms, kurios visais atžvilgiais atitinka produkto aprašyme aprašytas prekes ir kurios kilmės statusą įgyja tomis pačiomis aplinkybėmis. Todėl produkto aprašymas dokumente, naudojamame surašant pareiškimą apie prekių kilmę kelioms siuntoms, turi būti pakankamai tikslus, kad būtų galima aiškiai identifikuoti ne tik tą produktą, bet ir tapačius produktus, kurie vėliau bus importuojami pagal tą pareiškimą.

Pareiškime apie prekių kilmę kelioms siuntoms nurodomos trys datos:

- a) jo surašymo data (išdavimo data);
- b) laikotarpio pradžios data (pradžios data);
- c) laikotarpio pabaigos data (pabaigos data), kuri negali būti vėlesnė nei 12 mėnesių nuo jo patvirtinimo datos (pradžios datos).

Pagal ORIG-4 priedo 1 išnašą visas produkto importas turi būti atliktas per laikotarpį nuo pradžios datos iki pabaigos datos. Bet kuriuo atveju prašymas negali būti pateiktas anksčiau nei išdavimo data ir anksčiau nei pradžios data.

Pareiškimas apie prekių kilmę kelioms tapačių produktų siuntoms gali būti naudojamas kaip pagrindas lengvatiniam muitų tarifų režimui taikyti tik toms importo deklaracijoms, kurios priimtos pareiškime nurodytą pradžios datą arba laikotarpiu nuo pareiškime nurodytos pradžios datos iki pabaigos datos.

Kaip naudoti pareiškimą apie prekių kilmę kelioms siuntoms teikiant prašymą taikyti lengvatinį režimą

Prašymo taikyti lengvatinį tarifinį režimą teikimo tvarka šiek tiek skiriasi, priklausomai nuo to, ar prašymas remiasi pareiškimu apie prekių kilmę, surašytu vienai siuntai, ar kelioms tapačių produktų siuntoms.

Pareiškime apie prekių kilmę kelioms siuntoms, kuris naudojamas pradžios datą, nurodoma ir jo naudojimo pradžios, ir pabaigos data. Bet koks vėlesnis prašymas taikyti lengvatinį muitų tarifų režimą tapačioms prekėms laikotarpiu nuo pareiškimo pradžios iki pabaigos datos grindžiamas šiuo pradiniu pareiškimu.

Šiuo tikslu nuoroda į pradinį pareiškimą įtraukiama į Duomenų elementą 2/3 (Pateikti dokumentai, sertifikatai ir leidimai, papildomos nuorodos) kaip „papildoma nuoroda“. Kodas, kuris turi būti naudojamas tiek pirminiam pareiškimo naudojimui, tiek bet kokiems vėlesniems pareiškimams per galiojimo laikotarpį, yra „U118“.

Be to, importuotojas savo apskaitos registruose saugo komercinius dokumentus dėl tapačių prekių vėlesnėms siuntoms per galiojimo laikotarpį. Tokių vėlesnių siuntų dokumentuose nebūtina pateikti pareiškimo apie prekių kilmę.

Pareiškimo apie prekių kilmę atšaukimas kelioms siuntoms

Eksportuotojas turi atšaukti pareiškimą apie prekių kilmę kelioms siuntoms, jei nebetenkinamos jo naudojimo sąlygos. Atšaukimas turi būti dokumentuojamas prie pirminio pareiškimo apie prekių kilmę kelioms siuntoms. Kai atšaukimas įforminamas dokumentais, turi būti surašomas naujas pareiškimas apie prekių kilmę, jei vėl pristatomi kilmės statusą turintys produktai.

Naudojimo atgaline data netaikymas

Kadangi prašymas taikyti lengvatinį režimą turi būti pagrįstas galiojančiu pareiškimu apie prekių kilmę, šio pareiškimo negalima surašyti atgaline data (t. y. po prašymo pateikimo) ir nurodyti jo pradžios datą ankstesnę nei išdavimo data. Dėl to gali susidaryti situacija, kai lengvatinio režimo prašoma remiantis pareiškimu, kuris dar nėra pateiktas ir todėl tuo metu neegzistuoja.

Pavyzdžiui:

Neleidžiama:

Produktai eksportuojami 2021 m. balandžio 1 d. Prašymas taikyti lengvatinį režimą pateikiamas importavimo metu 2021 m. gegužės 1–5 d. Pareiškimą dėl prekių kilmės kelioms siuntoms

eksportuotojas surašo 2021 m. birželio 1 d., tačiau jo taikymo laikotarpį nustato nuo 2021 m. balandžio 1 d. iki 2022 m. kovo 30 d. Tai negali būti taikoma, nes prašymo pateikimo metu (2021 m. gegužės 1–5 d.) nebūtų galiojančio pareiškimo apie prekių kilmę.

Leidžiama:

Produktai eksportuojami 2021 m. sausio 1 d. Prašymas taikyti lengvatinį režimą pateikiamas importavimo metu, t. y. 2021 m. sausio 10 d. Eksportuotojas pareiškimą apie prekių kilmę kelioms siuntoms surašė 2021 m. gegužės 1 d. (prieš pateikdamas prašymą taikyti lengvatinį režimą), todėl jo taikymo laikotarpis yra nuo 2021 m. gegužės 1 d. iki 2022 m. balandžio 1 d.

Retrospektyvinis prašymas

Europos Sąjungoje prašymas taikyti lengvatinių muitų tarifų režimą paprastai pateikiamas produktų importo metu, tačiau jis taip pat gali būti susijęs su prašymu grąžinti arba atsisakyti išieškoti muitus, susijusius su ankstesniu importu, kaip numatyta 55 straipsnyje (ex ORIG.18a) (retrospektyvinis prašymas). Prašymas taikyti lengvatinių muitų tarifų režimą, susijusį su tokiu ankstesniu importu, gali būti grindžiamas atgaline data surašytu pareiškimu apie prekių kilmę kelioms siuntoms.

Išdavimo data turėtų būti data iki retrospektyvino prašymo pateikimo arba jo pateikimo metu. **Pradžios** data turėtų būti nurodyta pirmosios importo siuntos (be lengvatinio režimo taikymo), kuriai turi būti atgaline data taikomas pareiškimas apie prekių kilmę kelioms siuntoms, data arba bet kuriuo metu anksčiau, pavyzdžiui, eksporto metu. **Pabaigos data** gali būti nurodoma siuntai, kuri jau buvo importuota be lengvatinio režimo taikymo – iki išdavimo datos – arba siuntai, kuri bus importuota po išdavimo datos ir kuriai importo metu bus prašoma taikyti lengvatinį režimą. Bet kuriuo atveju visas importas, kuriam ketinama taikyti lengvatinį režimą, turi būti atliktas per nurodytą laikotarpį.

Pavyzdžiui:

Produktai eksportuojami 2021 m. gegužės 10 d. Importuotojas deklaruoja produktus 2021 m. gegužės 15 d., 2021 m. gegužės 16 d. ir 2021 m. gegužės 17 d., neprašydamas taikyti lengvatinio režimo, todėl mokami didžiausio palankumo režimo muitai. Siekdamas prašyti lengvatinio režimo taikymo atgaline data ir susigrąžinti didžiausio palankumo režimo muitą, importuotojas iš eksportuotojo gauna 2021 m. gruodžio 10 d. išduotą pareiškimą apie prekių kilmę kelioms siuntoms, kurio pradžios data – 2021 m. gegužės 10 d., o pabaigos data – 2022 m. gegužės 9 d. Importuotojas gali naudoti šį pareiškimą apie prekių kilmę kelioms siuntoms, kad nuo 2021 m. gruodžio 10 d. atgaline data galėtų prašyti lengvatinio režimo taikymo 2021 m. gegužės 15 d., 2021 m. gegužės 16 d. ir 2021 m. gegužės 17 d. importuotiems produktams ir kitoms tapačių prekių siuntoms, kurios gali būti gabenamos po išdavimo datos ir kurioms lengvatinis režimas nebūtų taikomas atgaline data. Tai būtų tas pats, kaip ir tuo atveju, jei pareiškimas apie prekių kilmę toms atskiroms siuntoms būtų išduotas atgaline data. Vienintelis skirtumas yra tas, kad importuotojas gali naudoti pareiškimą apie prekių kilmę kelioms siuntoms, pateikdamas vėlesnius prašymus (atgaline data arba ne) dėl tapačių produktų iki galutinės datos.

Apskaitos registrų tvarkymo reikalavimas

Pareiškimas apie prekių kilmę kelioms siuntoms turi būti įtrauktas į importuotojo apskaitos registrus iki prašymo taikyti lengvatinių muitų tarifų režimą pateikimo ir prie jo turi būti pridėtos

sąskaitos faktūros arba kiti komerciniai dokumentai, kuriuose nurodomas produktų, kurių atveju pareiškimas apie prekių kilmę gali būti naudojamas kaip pagrindas prašymui pagrįsti, kiekis.

Atsižvelgiant į apskaitos registrų tvarkymo reikalavimus, pareiškimo apie prekių kilmę kelioms siuntoms saugojimo terminai skaičiuojami nuo galiojimo laikotarpio pabaigos datos.

5. IMPORTUOTOJO ŽINIOS

5.1. Atitinkamos nuostatos

58 straipsnis (ex ORIG.21): Importuotojo žinios

Prašymo taikyti lengvatinių muitų tarifų režimą teikimo pagal 54 straipsnio 2 dalies b punktą (ex ORIG.18(2)) tikslais importuotojo žinios, kad produktas yra eksportuojančios Šalies kilmės, turi būti pagrįstos informacija, įrodančia, kad produktas turi kilmės statusą ir atitinka šiame skyriuje nustatytus reikalavimus..

Prieš teikiant prašymą taikyti lengvatinių režimą, tuo atveju, jeigu importuotojas negali gauti šio straipsnio 1 dalyje nurodytos informacijos dėl to, kad eksportuotojas tą informaciją laiko konfidencialia, arba dėl kokios nors kitos priežasties, eksportuotojas gali pateikti pareiškimą apie prekių kilmę, kad importuotojas galėtų prašyti taikyti lengvatinių muitų tarifų režimą pagal 54 straipsnio 2 dalies a punktą (ex ORIG.18(2)).

5.2. Paaiškinimai

Kas yra importuotojo žinios?

„Importuotojo žinios“ yra vienas iš dviejų pagrindų, kuriais remdamasis importuotojas gali prašyti taikyti lengvatinių režimą. Jis leidžia importuotojui prašyti taikyti lengvatinių muitų tarifų režimą vien remiantis jo paties žiniomis apie importuojamų produktų kilmės statusą (58 straipsnis (ex ORIG.21)). Šios žinios grindžiamos importuotojo turimais patvirtinamaisiais dokumentais arba įrašais, kuriuos pateikia produkto eksportuotojas arba gamintojas. Ši informacija yra tinkamas įrodymas, kad produktas gali būti laikomas turinčiu kilmės statusą.

Kada importuotojui reikėtų turėti informaciją?

Importuotojas, kuris savo prašymą grindžia savo žiniomis, turi turėti informaciją, susijusią su produkto kilme ir kitais 2 skyriuje „Kilmės taisyklės“ numatytais reikalavimais, prieš teikdamas prašymą taikyti lengvatinių režimą.

Jeigu importuotojas negali gauti iš eksportuotojo informacijos, susijusios su produkto kilme, nes eksportuotojas tokią informaciją laiko konfidencialia arba dėl kitų priežasčių, importuotojas neturėtų teikti prašymo taikyti lengvatinių režimą, remdamasis savo žiniomis. Vietoj to, prieš teikdamas prašymą taikyti lengvatinių režimą, importuotojas galėtų gauti iš eksportuotojo pareiškimą apie prekių kilmę ir, remdamasis šiuo pareiškimu, kreiptis dėl lengvatinio režimo 58 straipsnio 2 dalis (ex ORIG 21)). Eksportuotojai iš tikrųjų turi galimybę pateikti pareiškimą apie prekių kilmę ir išvengti būtinybės teikti informaciją importuotojui. Importuotojai neprivalo naudotis importuotojo žiniomis, jeigu jie gali nesugebėti įvykdyti susijusių sąlygų. Tai atitinka jų pasirinkimą pagal 54 straipsnio 2 dalį (ex ORIG.18.2), prieš prašant taikyti lengvatinių režimą, vietoj to savo prašymą pagrįsti pareiškimu apie prekių kilmę.

Informacija, kurią reikėtų turėti importuotojui kaip prekių kilmės įrodymą

Produkto kilmę įrodanti informacija gali būti pagrįsta bet koku dokumentu, kuriame pateikiama informacija, susijusi su:

(i) jei kilmės kriterijus yra „gautas tik Šalyje“ – taikytina kategorija (kaip antai nuėmimas, iškasimas, sužvejojimas) ir gamybos vieta;

(ii) jei kilmės kriterijus yra tarifinio klasifikavimo pasikeitimas – visų kilmės statuso neturinčių medžiagų sąrašu, įskaitant jų tarifinį klasifikavimą (2, 4 arba 6 skaitmenų formatu, priklausomai nuo kilmės kriterijaus);

(iii) jei kilmės kriterijus yra vertė – galutinio produkto verte ir visų tam produktui pagaminti panaudotų kilmės statuso neturinčių medžiagų verte;

(iv) jei kilmės kriterijus yra masė – galutinio produkto mase, taip pat visų atitinkamų galutiniam produktui pagaminti panaudotų kilmės statuso neturinčių medžiagų mase;

(v) jei kilmės kriterijus yra specifinis gamybos procesas – to specifinio proceso aprašymu.

Ši informacija gali būti pateikiama kaip bet kokie patvirtinamieji dokumentai, įskaitant tiekėjų deklaracijas arba bet kokius kitus dokumentus, kuriuos eksportuojanti Šalis naudoja eksportuotojui, kad įrodytų produkto kilmę, ir kuriuos eksportuotojas galėjo gauti iš savo tiekėjų ir kuriuos jis pateikė importuotojui.

Kadangi importuotojas pateikia prašymą remdamasis savo žiniomis, nenaudojamas joks pareiškimas apie prekių kilmę ir nereikia nurodyti eksportuotojo (t. y. ir gamintojo) bei imtis jokių veiksmų, susijusių su lengvatine prekių kilme eksportuojančioje Šalyje.

Importuotojo, kuris naudojasi „importuotojo žiniomis“, nereikia registruoti REX duomenų bazėje.

Leidžianti nukrypti nuostata dėl kilmės kvotų ir importuotojo žinios

Jei prašoma taikyti lengvatinių muitų tarifų režimą pagal leidžiančią nukrypti nuostatą dėl kilmės kvotų pagal 4 priedą *Kilmės statusą turinčių prekių kvotos ir 3 priede nustatytiems konkretiems produktams taikomoms kilmės taisyklėms alternatyvios taisyklės* (ex ORIG2a priedas), importuotojas savo prašymą gali pagrįsti savo žiniomis. Tokiu atveju importuotojas turi žinoti, kad produktas neatitinka 3 priede (ex ORIG-2 priedas) nustatytos konkretaus produkto taisyklės, o tik 4 priede (ex ORIG-2a priedas) numatytą alternatyvią konkretaus produkto taisyklę, ir prašyti atitinkamos tarifinės kvotos muitinės deklaracijoje.

Retrospektyvinis prašymas remiantis importo žiniomis

Jei importuotojas nesikreipė dėl lengvatinio režimo taikymo importo metu, jis gali kreiptis dėl lengvatinio režimo taikymo atgaline data, remdamasis savo žiniomis, kai turi informacijos apie produkto kilmę ir kitus 2 skyriuje „Kilmės taisyklės“ nustatytus reikalavimus.

Apskaitos registru tvarkymo reikalavimai

Importuotojas ne trumpiau kaip trejus metus saugo visus įrašus, įrodančius, kad produktai, kuriems prašoma taikyti lengvatinių muitų tarifų režimą, turi kilmės statusą. Terminas skaičiuojamas nuo importo deklaracijos pateikimo dienos.

Importuotojo žinios kaip atskiras pagrindas kreiptis dėl lengvatinių muitų tarifų režimo

Importuotojas, kuris kreipėsi dėl lengvatinių muitų tarifų režimo, remdamasis savo žiniomis, negali:

- a) pakeisti savo prašymo ir vietoj to jį pagrįsti pareiškimu apie prekių kilmę po to, kai prekės išleidžiamos į laisvą apyvartą, išskyrus ES teisės aktuose numatytus atvejus ir apribojimus, susijusius su būtinybe prašymo pateikimo metu turėti galiojantį pareiškimą;
- b) tikrinimo procedūros metu arba po jos naudoti eksportuotojo parengtą pareiškimą apie produkto kilmę, kad įrodytų produkto kilmę;
- c) kreiptis dėl lengvatinių muitų tarifų režimo atgaline data, remdamasis pareiškimu apie prekių kilmę.

Importuotojas pasirenka vieną ar kitą pagrindą savo prašymui pagrįsti. Jei jis teikia prašymą remdamasis importuotojo žiniomis, norėdamas pakeisti prašymą, jis turėtų pakeisti muitinės deklaraciją⁸, o tai galima padaryti tik SMK numatytais atvejais (žr. SMK 173 straipsnį). Pavyzdžiui, jei importuotojas per klaidą importo deklaracijoje nurodė neteisingą kodą (t. y. kodą „U117“, atitinkantį importuotojų žinias, o ne kodą „U116“, atitinkantį pareiškimą apie prekių kilmę), nors jis turi pareiškimą apie prekių kilmę, kurį eksportuotojas išdavė prieš pateikiant prašymą.

Jei importuotojas, remdamasis turimomis žiniomis, teigia, kad produktas turi kilmės statusą, tai jis turi turėti informacijos, įrodančios, jog produktas turi kilmės statusą ir atitinka kilmės skyriaus reikalavimus pagal TCA 58 straipsnio 1 dalį (ex ORIG.21(1)). Tikrinimo procesas bus vykdomas pagal Susitarimo nuostatas, kurios yra konkrečiai susijusios su importuotojo žiniomis ir kuriose nenumatytas administracinis bendradarbiavimas (nes tokiais atvejais importuotojas turi turėti visą reikiamą informaciją, kad įrodytų kilmę).

Jei tikrinimo metu importuotojas neturi reikiamos informacijos ir turi sumokėti muitus, jis negali vėliau prašyti grąžinti muitus remdamasis retrospektyviniu prašymu, nes pagal 54 straipsnio 2 dalį (ex ORIG.18.2) tokia galimybė numatyta tik tais atvejais, kai nebuvo kreiptasi dėl lengvatinių muitų režimo taikymo.

Importuotojo žinios nėra skirtos tam, kad būtų galima „patikrinti“ prašymą taikyti lengvatinį režimą (t. y. jei jis neturi pakankamai informacijos, kad padarytų išvadą, jog produktas turi kilmės statusą, tačiau vis tiek teikia prašymą taikyti lengvatinį režimą, o tikrinimo atveju tikisi, kad bus galima bandyti įrodyti kilmę kitais būdais). Importuotojo žiniomis negali būti remiamasi ir tada, kai importuotojas neturi pareiškimo apie prekių kilmę, tikėdamasis, kad galės jį gauti vėliau: jis gali būti naudojamas tik tuo atveju, kai importuotojas turi reikiamą informaciją produkto kilmei įrodyti.

---

⁸ Pro memoria į Duomenų elementą 2/3 (Pateikti dokumentai, sertifikatai ir leidimai, papildomos nuorodos) įtraukiama ši konkreti informacija):

- jei prašymas taikyti lengvatinį muitų tarifų režimą grindžiamas „pareiškimu apie prekių kilmę vienai siuntai“, kodas „U116“;
- jei prašymas taikyti lengvatinį muitų tarifų režimą grindžiamas „pareiškimu apie prekių kilmę kelioms tapačių produktų siuntoms, kodas „U118“;
- jei prašymas taikyti lengvatinį muitų tarifų režimą grindžiamas „importuotojo žiniomis“, kodas „U117“.

6. KILMĖS TIKRINIMAS

6.1. Atitinkamos nuostatos

61 straipsnis (ex ORIG.24): Tikrinimas

1. Importuojančios Šalies muitinė gali atlikti rizikos vertinimo metodais grindžiamą patikrinimą, be kita ko, atsitiktinės atrankos būdu, kad įsitikintų, jog produktas turi kilmės statusą arba tenkinami kiti šio skyriaus reikalavimai. Tokie patikrinimai gali būti atliekami prašant, kad 54 straipsnyje (ex ORIG.18) nurodytą prašymą pateikęs importuotojas pateiktų informaciją, kai pateikiama importo deklaracija, prieš išleidžiant produktus arba po produktų išleidimo.

2. Pagal 1 dalį gali būti prašoma ne daugiau informacijos elementų nei šie:

a) jei prašymas pateiktas remiantis pareiškimu apie prekių kilmę – pareiškimo apie prekių kilmę, ir

b) informacijos, susijusios su atitiktimi kilmės kriterijams, t. y.:

i) jei kilmės kriterijus yra „gautas tik Šalyje“ – taikytinos kategorijos (kaip antai nuėmimas, iškasimas, sužvejojimas) ir gamybos vieta;

ii) jei kilmės kriterijus yra tarifinio klasifikavimo pasikeitimas – visų kilmės statuso neturinčių medžiagų sąrašo, įskaitant jų tarifinį klasifikavimą (2, 4 arba 6 skaitmenų formatu, priklausomai nuo kilmės kriterijaus);

iii) jei kilmės kriterijus yra vertė – galutinio produkto vertės ir visų tam produktui pagaminti panaudotų kilmės statuso neturinčių medžiagų vertės;

iv) jei kilmės kriterijus yra masė – galutinio produkto masės, taip pat visų atitinkamų galutiniam produktui pagaminti panaudotų kilmės statuso neturinčių medžiagų masės;

v) jei kilmės kriterijus yra specifinis gamybos procesas – to specifinio proceso aprašymo.

3. Teikdamas prašomą informaciją importuotojas gali kartu pateikti visą kitą informaciją, kurią laiko aktualia tikrinimui.

4. Jeigu prašymas taikyti lengvatinių muitų tarifų režimą pateikiamas remiantis pareiškimu apie prekių kilmę, importuotojas pateikia tą pareiškimą apie prekių kilmę, tačiau gali importuojančios Šalies muitinei atsakyti neturintis galimybės pateikti 2 dalies b punkte nurodytos informacijos.

5. Jeigu prašymas taikyti lengvatinių muitų tarifų režimą pateikiamas remiantis importuotojo žiniomis, tikrinimą atliekanti importuojančios Šalies muitinė, pirma paprašiusi pateikti informaciją pagal 1 dalį, gali prašyti, kad importuotojas pateiktų papildomos informacijos, jeigu ta muitinė mano, kad šios informacijos reikia produkto kilmės statusui ar atitikčiai kitiems šio skyriaus reikalavimams patikrinti. Jei tinkama, importuojančios Šalies muitinė gali prašyti, kad importuotojas pateiktų konkrečius dokumentus ir informaciją.

6. Jei importuojančios Šalies muitinė, laukdama tikrinimo rezultatų, nusprendžia sustabdyti lengvatinių muitų tarifų režimo taikymą atitinkamam produktui, importuotojui leidžiama išleisti

produktus laikantis tinkamų atsargumo priemonių, įskaitant garantijas. Lengvatinių muitų tarifų režimo sustabdymas nutraukiamas kuo greičiau, kai importuojančios Šalies muitinė nustato, kad atitinkami produktai turi kilmės statusą arba kad įvykdyti kiti šio skyriaus reikalavimai.

62 straipsnis (ex ORIG.25): Administracinis bendradarbiavimas

1. Kad būtų užtikrintas tinkamas šio skyriaus taikymas, tikrinamos, ar produktas turi kilmės statusą ir ar atitinka kitus šiame skyriuje nustatytus reikalavimus, Šalys bendradarbiauja per kiekvienos Šalies muitinę.

2. Jeigu prašymas taikyti lengvatinių muitų tarifų režimą buvo pateiktas remiantis pareiškimu apie prekių kilmę, tikrinimą atliekanti importuojančios Šalies muitinė, pirma atitinkamai paprašiusi pateikti informaciją pagal 61 straipsnio 1 dalį (ex ORIG.24(1)) ir remdamasi importuotojo atsakymu, per dvejų metų laikotarpį nuo produktų importo arba nuo prašymo pateikimo pagal 55 straipsnio 2 dalies a punktą (ex ORIG.18a(2)) momento gali prašyti, kad papildomos informacijos pateiktų ir eksportuojančios Šalies muitinė, jeigu tikrinimą atliekančios importuojančios Šalies muitinė mano, kad ta informacija yra reikalinga produkto kilmės statusui ar atitiktai kitiems šio skyriaus reikalavimams patikrinti. Prie prašymo pateikti informaciją pridedami šie elementai:

- a) pareiškimas apie prekių kilmę;
- b) prašymą teikiančios muitinės identifikaciniai duomenys;
- c) eksportuotojo vardas ir pavardė (pavadinimas);
- d) tikrinimo tikslas bei aprėptis; ir
- e) visi atitinkami dokumentai.

Be to, kai tinkama, importuojančios Šalies muitinė gali prašyti, kad eksportuojančios Šalies muitinė pateiktų specifinius dokumentus ir informaciją.

3. Laikydamosi savo įstatymų ir kitų teisės aktų, eksportuojančios Šalies muitinė gali prašyti pateikti dokumentus arba atlikti patikrinimą ir prašyti įrodymų arba apsilankyti eksportuotojo patalpose, kad patikrintų apskaitos registrus ir apžiūrėtų produkto gamybai naudojamus įrenginius.

4. Nedarant poveikio 5 daliai, eksportuojančios Šalies muitinė, gavusi 2 dalyje nurodytą prašymą, importuojančios Šalies muitinei pateikia šią informaciją:

- a) prašomus dokumentus, jei turi;
- b) nuomonę dėl produkto kilmės statuso;
- c) tikrinamo produkto aprašymą ir tarifinį klasifikavimą, susijusį su šio skyriaus taikymu;
- d) gamybos proceso aprašymą ir paaiškinimą, kurių pakanka produkto kilmės statusui pagrįsti;
- e) informaciją apie produkto tikrinimo atlikimo būdą; ir

f) kai tinkama, patvirtinamuosius dokumentus.

5. Eksportuojančios Šalies muitinė 4 dalies a, d ir f punktuose nurodytos informacijos importuojančios Šalies muitinei neteikia, jei eksportuotojas tą informaciją laiko konfidencialia..

6. Kiekviena Šalis kitai Šaliai praneša savo muitinių kontaktinius duomenis, o apie visus šių duomenų pakeitimus kitai Šaliai praneša per 30 dienų nuo pakeitimo dienos.

6.2. Paaiškinimai

Kodėl ir kada gali būti atliekamas tikrinimas?

Tikrinimas pradamas taikant rizikos vertinimo metodus (kurie šiose gairėse išsamiau nenagrinėjami), importuotojui pateikus prašymą taikyti lengvatinį režimą. Priėmus muitinės deklaraciją dėl išleidimo į laisvą apyvartą, tikrinimas gali būti atliekamas prieš išleidžiant prekes arba po to, kai prekės išleidžiamos į laisvą apyvartą, ir dėl jo gali būti atsisakyta taikyti lengvatinį muitų tarifų režimą ir atsirasti skola muitinei.

Nuostatose dėl tikrinimo numatyta, kokių šio proceso veiksmų gali imtis importuojanti muitinė, kad įsitikintų, jog prašymas taikyti lengvatinį muitų tarifų režimą yra teisingas.

Tikrinimo būdas priklauso nuo to, koku pagrindu teikiamas prašymas

Tikrinimo būdas priklauso nuo to, koku pagrindu, t. y. pareiškimo apie prekių kilmę ar importuotojo žinių pagrindu teikiamas prašymas.

Tikrinimas (Importuotojo žinios)

Jei prašymas teikiamas remiantis **importuotojo žiniomis**, tikrinimas gali apimti šiuos du etapus:

Dviejų etapų tikrinimas (Importuotojo žinios)

1 etapas: importuojanti muitinė prašo importuotojo pateikti ne daugiau informacijos, nei nurodyta 61 straipsnio 2 dalyje (ex ORIG 24 straipsnio 2 dalis) pateiktame duomenų elementų sąrašė.

2 etapas: jei importuojančiai muitinei reikia daugiau informacijos produkto kilmės statusui nustatyti ir po 1 etapo, importuojanti Šalis gali paprašyti importuotojo pateikti papildomos informacijos (61 straipsnio 5 dalis) (ex ORIG.24(5) straipsnis).

(Importuotojo žinios) Importuotojo pareiga pateikti informaciją importuojančiai muitinei 1 etape

Jei remiamasi „importuotojo žiniomis“, importuotojas turi sugebėti įrodyti, kad produktas turi kilmės statusą ir atitinka ES ir JK TCA antros dalies pirmo podalio 2 skyriaus (Kilmės taisyklės) reikalavimus..

Kadangi visa informacija, įrodanti, kad produktas turi kilmės statusą ir atitinka ES ir JK TCA antros dalies pirmo podalio 2 skyriuje (Kilmės taisyklės) nustatytus reikalavimus, turėtų būti prieinama, importuotojas privalo pateikti prašomą informaciją importuojančiai muitinei. Nesilaikant šio reikalavimo bus atsisakyta taikyti lengvatinį muitų tarifų režimą ir atitinkamai bus taikomos administracinės priemonės arba sankcijos.

Prašymas pateikti papildomos informacijos (importuotojo žinios) 2 etapas

Importuojanti muitinė gali prašyti importuotojo pateikti papildomos informacijos tik po to, kai importuotojui pateikiamas prašymas pateikti informaciją (1 etapas), ir jei mano, kad ši papildoma informacija yra būtina produkto kilmės statusui patikrinti.

Importuojanti muitinė negali kreiptis į eksportuojančią muitinę dėl administracinio bendradarbiavimo (62 straipsnio 2 dalis) (ex ORIG.25(2)), nes nėra nurodytas eksportuojančios Šalies eksportuotojas.

Tikrinimas (pareiškimas apie prekių kilmę)

Jei prašymas grindžiamas eksportuojančios Šalies eksportuotojo surašytu pareiškimu apie prekių kilmę, tikrinimas gali apimti abi galimybes:

Dvi galimybės: importuotojui skirtas tikrinimas arba administracinis bendradarbiavimas

- a) importuojančios muitinės adresas importuotojui (61 straipsnis (ex ORIG 24)); arba
- b) tiesioginis administracinis bendradarbiavimas su eksportuojančia muitine (62 straipsnis (ex ORIG 25)).

Importuotojui skirtas tikrinimas (pareiškimas dėl prekių kilmės)

- a) importuojančios muitinės adresas importuotojui (61 straipsnis (ex ORIG 24))

Importuojanti muitinė prašo importuotojo pateikti ne daugiau informacijos, nei nurodyta 61 straipsnio 2 dalyje (ex ORIG.24(2)) pateiktame duomenų elementų sąrašė, kuris prasideda pareiškimu apie prekių kilmę (sąrašo a punktas). Importuotojas pateikia šį pareiškimą, tačiau importuojančios Šalies muitinei gali atsakyti, kad kitos sąrašo b punkte nurodytos informacijos pateikti negali (61 straipsnio 4 dalis (ex ORIG.24(4))).

Jei importuojančiai muitinei, be pareiškimo apie prekių kilmę, reikia importuotojo prašomos informacijos produkto kilmės statusui patikrinti, tačiau importuotojo pateiktos informacijos nepakanka, importuojanti muitinė gali prašyti eksportuojančios muitinės administracinio bendradarbiavimo (62 straipsnio 2 dalis (ex ORIG.25(2))). Tačiau importuojanti muitinė gali nuspręsti, kad nėra tikslinga iš pradžių prašyti importuotojo pateikti kitą informaciją, išskyrus pareiškimą apie prekių kilmę, ir toliau tiesiogiai pradėti administracinį bendradarbiavimą.

(Pareiškimas apie prekių kilmę)

Eksportuotojas neprivalo teikti informacijos importuotojui

Importuotojas, kurio prašoma pateikti informaciją, gali ją pateikti importuojančiai muitinei. Tačiau, išskyrus importuotojo (pirkėjo) ir eksportuotojo (pardavėjo) sutartinius įsipareigojimus, ES ir JK TCA antros dalies pirmo podalio 2 skyriuje (Kilmės taisyklės) nenumatyta eksportuotojo pareiga pateikti informaciją importuotojui, net jei importuojanti muitinė prašo importuotojo pateikti šią informaciją (bet neprivalo to daryti) atlikdama importuotojui skirtą tikrinimą.

- b) Administracinis bendradarbiavimas

Importuojanti muitinė ir eksportuotojas nepalaiko tiesioginių santykių

Importuojanti muitinė eksportuojančioje Šalyje neatlieka jokio tikrinimo, išskyrus atvejus, kai pateikiamas prašymas eksportuojančiai muitinei, ir tik tuo atveju, jei prašymas grindžiamas pareiškimu apie prekių kilmę. Atliekant tikrinimą importuojanti muitinė negali tiesiogiai prašyti eksportuotojo pateikti informaciją arba dalyvauti lankantis eksportuotojo patalpose.

(Pareiškimas apie prekių kilmę)

b) galimybė: Prašymas dėl administracinio bendradarbiavimo

Jei prašymas buvo pagrįstas pareiškimu apie prekių kilmę, importuojanti muitinė, gavusi importuotojo prašymą pateikti informaciją ir manydama, kad produkto kilmės statusui patikrinti būtina papildoma informacija, prireikus gali kreiptis į eksportuojančią muitinę dėl administracinio bendradarbiavimo arba tiesiogiai, prieš tai nesikreipdama į importuotoją. Pagal ES REX sistemą eksportuojančios muitinės taip pat gali būti prašoma patikrinti pareiškimą apie prekių kilmę surašiusio eksportuotojo teisėtą teisę. Prašymas dėl administracinio bendradarbiavimo galimas tik tuo atveju, jei prašymas taikyti lengvatinių muitų tarifų režimą grindžiamas pareiškimu apie prekių kilmę.

Prašymas dėl administracinio bendradarbiavimo per 2 metus

Importuojanti muitinė prašymą eksportuojančiai muitinei gali pateikti tik per dvejus metus nuo produkto importo arba nuo prašymo pateikimo momento, kai pateikiamas retrospektyvinis prašymas pagal 55 straipsnio 2 dalies a punktą (ex ORIG.18a(2)).

Eksportuotojo teisės ir pareigos eksportuojančios muitinės atžvilgiu

Eksportuojanti muitinė, į kurią kreipiamasi, gali paprašyti pareiškimą apie prekių kilmę surašiusio eksportuotojo pateikti dokumentus ir įrodymus, patvirtinančius pareiškime apie prekių kilmę nurodytų produktų kilmės statusą. Ji taip pat gali apsilankyti patalpose, kad peržiūrėtų su kilmės statusą turinčiais produktais susijusius įrašus ir stebėtų gamybos patalpas, kuriose buvo pagaminti kilmės statusą turintys produktai.

Eksportuotojas, į kurį kreipiamasi, privalo bendradarbiauti su eksportuojančia muitine atliekant tikrinimą, tačiau turi teisę peržiūrėti visą informaciją, kurią eksportuojanti muitinė ketina pateikti importuojančiai muitinei atsakydama į prašymą pateikti informaciją. Vėliau eksportuotojas gali nuspręsti, kad bet kokia informacija, kuri laikoma konfidencialia, importuojančiai muitinei negali būti pateikta.

Konfidencialios informacijos naudojimas eksportuojančios muitinės nuomonei parengti

Informaciją, kurią eksportuotojas laiko konfidencialia, eksportuojanti muitinė vis tiek gali naudoti 61 straipsnio 4 dalies b punkte numatytai nuomonei pateikti (ex ORIG.24(4)(b)). Tokiu atveju eksportuojanti muitinė nuomonėje gali nurodyti, kad po patikrinimo (dokumentų peržiūros, apsilankymo ir kt.) ji mano, jog atitinkami produktai gali (arba negali) būti laikomi Šalies kilmės produktais ir atitinka kitus ES ir JK TCA antros dalies pirmo podalio 2 skyriaus (Kilmės taisyklės) reikalavimus. Nuomonėje ji gali pateikti patikrinimo išvadas ir faktus, tačiau tik tuos, kuriuos leido eksportuotojas.

7. ATISISAKYMAS TAIKYTI LENGVATINĮ MUITŲ TARIFŲ REŽIMĄ

7.1. Atitinkamos nuostatos

63 straipsnis (ex ORIG.26): Atsisakymas taikyti lengvatinį muitų tarifų režimą

1. Nedarant poveikio 3 daliai, importuojančios Šalies muitinė gali atsisakyti taikyti lengvatinį muitų tarifų režimą, jeigu:

a) per tris mėnesius nuo prašymo pateikti informaciją pagal 61 straipsnio 1 dalį dienos:

i) importuotojas nepateikia atsakymo;

ii) jeigu prašymas taikyti lengvatinį muitų tarifų režimą buvo pateiktas remiantis pareiškimu apie prekių kilmę, joks pareiškimas apie prekių kilmę nebuvo pateiktas; arba

iii) jeigu prašymas taikyti lengvatinį muitų tarifų režimą buvo pateiktas remiantis importuotojo žiniomis, importuotojo pateikta informacija yra netinkama produkto kilmės statusui patvirtinti;

b) per tris mėnesius nuo prašymo pateikti informaciją pagal 61 straipsnio 5 dalį dienos:

i) importuotojas nepateikia atsakymo; arba

ii) importuotojo pateikta informacija yra netinkama produkto kilmės statusui patvirtinti;

c) per 10 mėnesių (3) nuo prašymo pateikti informaciją pagal 62 straipsnio 2 dalį dienos:

i) eksportuojančios Šalies muitinė nepateikia atsakymo; arba

ii) eksportuojančios Šalies muitinės pateikta informacija yra netinkama produkto kilmės statusui patvirtinti.

2. Importuojančios Šalies muitinė gali produktui, dėl kurio importuotojas yra pateikęs prašymą taikyti lengvatinį muitų tarifų režimą, atsisakyti taikyti lengvatinį muitų tarifų režimą, jeigu importuotojas nesilaiko kitų nei su produktų kilmės statusu susijusių šio skyriaus reikalavimų.

3. Jeigu importuojančios Šalies muitinė turi pakankamą pagrindą atsisakyti taikyti lengvatinį muitų tarifų režimą pagal šio straipsnio 1 dalį, tuo atveju, kai eksportuojančios Šalies muitinė pagal 62 straipsnio 4 dalies b punktą (ex ORIG.25(4)) yra pateikusi nuomonę, kuria patvirtino produktų kilmės statusą, importuojančios Šalies muitinė per du mėnesius nuo tos nuomonės gavimo dienos eksportuojančios Šalies muitinei praneša apie savo ketinimą atsisakyti taikyti lengvatinį muitų tarifų režimą.

Jeigu toks pranešimas pateikiamas, bet kurios iš Šalių prašymu per tris mėnesius nuo to pranešimo dienos surengiamos konsultacijos. Šalių muitinių tarpusavio susitarimu kiekvienu konkrečiu atveju konsultacijų terminas gali būti pratęstas. Konsultacijos gali būti rengiamos Specialiojo prekybos komiteto muitinių bendradarbiavimo ir prekių kilmės taisyklių klausimams nustatyta tvarka.

Pasibaigus konsultacijų laikui, jeigu importuojančios Šalies muitinė negali patvirtinti produkto kilmės statuso, ji gali atsisakyti taikyti lengvatinį muitų tarifų režimą tik jei tam turi pagrįstą

pagrindą ir tik suteikusi importuotojui teisę būti išklausytam. Tačiau kai eksportuojančios Šalies muitinė patvirtina produktų kilmės statusą ir tokią išvadą pagrindžia, importuojančios Šalies muitinė negali atsisakyti taikyti lengvatinį muitų tarifų režimą produktui vien dėl to, kad buvo taikoma 62 straipsnio 5 dalis (ex ORIG.25(5)).

4. Visais atvejais importuotojo ir importuojančios Šalies muitinės nesutarimai sprendžiami vadovaujantis importuojančios Šalies teisės aktais.

7.2. Paaiškinimai

Atsisakymas taikyti lengvatinį muitų tarifų režimą pagal ES ir JK TCA

ES ir JK TCA numatyti tikslūs terminai ir sąlygos, kurių laikydamasi importuojanti muitinė gali atsisakyti taikyti lengvatinį muitų tarifų režimą. Atsisakymo taikyti lengvatinį muitų tarifų režimą nuostatos (63 straipsnis (ex ORIG.26)) atitinka importuojančios muitinės atliekamų tikrinimo proceso etapus, kiekviename etape apibrėžiant atvejus, kurie yra teisinis pagrindas atsisakyti taikyti lengvatinį muitų tarifų režimą.

Terminai

Terminai, kuriems pasibaigus importuojanti muitinė gali atsisakyti taikyti lengvatinį režimą, yra šie:

a) Importuotojui skirtas tikrinimas

1 etapas: trys mėnesiai nuo tada, kai importuotojui buvo pateiktas prašymas pateikti informaciją, kai

- negaunamas joks atsakymas; arba

- jei prašymas taikyti lengvatinį muitų tarifų režimą remiasi pareiškimu apie prekių kilmę, kuris nepateikiamas;

- jei prašymas taikyti lengvatinį muitų tarifų režimą remiasi importuotojo žiniomis, o importuotojo pateikta informacija yra „*netinkama*“ produkto kilmės statusui patvirtinti.

2 etapas: jei prašymas taikyti lengvatinį muitų tarifų režimą buvo pateiktas remiantis importuotojo žiniomis, trys mėnesiai nuo tada, kai importuotojui buvo pateiktas papildomos informacijos prašymas:

- jei pateikta informacija yra „*netinkama*“ produkto kilmės statusui patvirtinti.

b) Administracinis bendradarbiavimas (tik tais atvejais, kai prašymas remiasi pareiškimu apie prekių kilmę)

Dešimt mėnesių nuo prašymo dėl administracinio bendradarbiavimo pateikimo eksportuojančiai muitinei, išskyrus atvejus, kai eksportuojanti muitinė pateikė nuomonę, patvirtinančią produktų kilmės statusą pagal 61 straipsnio 4 dalies b punktą (ex ORIG.24(4)(b)).

Ką reiškia „netinkama“?

Pirmiau paaiškinta, kad importuojanti muitinė gali atsisakyti taikyti lengvatinį režimą, jei paprašius informacijos negaunamas joks atsakymas arba jei prašymas taikyti lengvatinį režimą remiasi importuotojo žiniomis, o pateikta informacija yra „netinkama“ produkto kilmės statusui patvirtinti. Nors „netinkamos“ informacijos sąvoka išsamiau neapibrėžta, ji turėtų būti suprantama kaip informacija, kuri yra (pagrįstai) nepakankama ir importuojanti muitinė pati turi gauti papildomą informaciją. Sąvoka „tinkama“ vartojama panašiu atveju SMK IĮA 107 straipsnio 2 dalies c punkto ii papunktyje⁹, susijusiame su atsisakymu taikyti lengvatinį režimą.

Importuotojo atsakymas po prašymo pateikti informaciją 1 etapas (Pareiškimas apie prekių kilmę)

Importuojanti muitinė neatsisako taikyti lengvatinio režimo, jei importuotojas, gavęs prašymą pateikti informaciją pagal 61 straipsnio 2 dalį (ex ORIG.24(2)), nepateikia jokios kitos informacijos, išskyrus pareiškimą apie prekių kilmę. Tokiu atveju, jei manoma, kad papildoma informacija yra būtina, patikrinimas gali būti tęsiamas¹⁰ importuojančiai muitinei kreipiantis į eksportuojančią muitinę dėl administracinio bendradarbiavimo.

Atsisakymas taikyti lengvatinį režimą negali būti grindžiamas tik ORIG.25(5) straipsnio taikymu

Jei eksportuojančios Šalies muitinė pateikia importuojančios Šalies muitinei 62 straipsnio 4 dalyje (ex ORIG.25(4)) nurodytą informaciją, pastaroji negali atsisakyti taikyti lengvatinį režimą produktui vien dėl to, kad buvo pritaikyta 62 straipsnio 5 dalis (ex ORIG.25(5)), o tik dėl to, kad gauta informacija yra netinkama produkto kilmės statusui patvirtinti.

---

⁹ 2015 m. lapkričio 24 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2015/2447, kuriuo nustatomos išsamios tam tikrų Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 952/2013 nuostatų, susijusių su išsamiomis taisyklėmis dėl tam tikrų Sąjungos muitinės kodekso nuostatų, įgyvendinimo taisyklės.

¹⁰ Importuojanti muitinė taip pat gali nuspręsti taikyti lengvatinį režimą, net jei atsakyme pateikiama netinkama informacija, pvz., kai patikrinimas buvo atliktas atsitiktinės atrankos būdu.

8. INFORMACIJOS KONFIDENCIALUMAS

8.1. Atitinkamos nuostatos

58 straipsnis (ex ORIG.21): Importuotojo žinios (...)

Prieš teikiant prašymą taikyti lengvatinį režimą, tuo atveju, jeigu importuotojas negali gauti šio straipsnio 1 dalyje nurodytos informacijos dėl to, kad eksportuotojas tą informaciją laiko konfidencialia, arba dėl kokios nors kitos priežasties, eksportuotojas gali pateikti pareiškimą apie prekių kilmę, kad importuotojas galėtų prašyti taikyti lengvatinį muitų tarifų režimą pagal 54 straipsnio 2 dalies a punktą.

63 straipsnis (ex ORIG.26): Atsisakymas taikyti lengvatinį muitų tarifų režimą (...)

Pasibaigus konsultacijų laikui, jeigu importuojančios Šalies muitinė negali patvirtinti produkto kilmės statuso, ji gali atsisakyti taikyti lengvatinį muitų tarifų režimą tik jei tam turi pagrįstą pagrindą ir tik suteikusi importuotojui teisę būti išklaustyta. Tačiau kai eksportuojančios Šalies muitinė patvirtina produktų kilmės statusą ir tokią išvadą pagrindžia, importuojančios Šalies muitinė negali atsisakyti taikyti lengvatinį muitų tarifų režimą produktui vien dėl to, kad buvo taikoma 62 straipsnio 5 dalis (ex ORIG.25(5)).

64 straipsnis (ex ORIG.27): Konfidencialumas

1. Kiekviena Šalis, laikydamosi savo įstatymų ir kitų teisės aktų, užtikrina kitos Šalies pagal šį skyrių pateiktos informacijos konfidencialumą ir saugo tą informaciją, kad ji nebūtų atskleista.
2. Jei, nepaisant 62 straipsnio 5 dalies (ex ORIG.25(5)), taikant 61 (ex ORIG.24) ir 62 (ex ORIG.25) straipsnius eksportuojančios arba importuojančios Šalies muitinės gauna konfidencialią verslo informaciją iš eksportuotojo, ta informacija neatskleidžiama.
3. Kiekviena Šalis užtikrina, kad pagal šį skyrių surinkta konfidenciali informacija nebūtų naudojama jokiais kitais tikslais, išskyrus su kilmės nustatymu bei muitinės klausimais susijusių sprendimų administravimo ir vykdymo užtikrinimo tikslais, nebent tą konfidencialią informaciją pateikęs asmuo arba Šalis leistų tai daryti.
4. Nepaisant 3 dalies, Šalis gali leisti naudoti pagal šį skyrių surinktą informaciją administraciniame, teisiniame ar teismo pobūdžio procese, inicijuotame dėl muitų teisės aktų, kuriais įgyvendinamas šis skyrius, nesilaikymo. Apie tokį informacijos naudojimą Šalis iš anksto praneša ją pateikusiam asmeniui arba Šaliai.

8.2. Paaiškinimas

Konfidencialumas ir produkto kilmės nustatymas

Norint įsitikinti produkto kilmę, reikia žinoti konkretų gamybos procesą, kilmės statuso neturinčių medžiagų klasifikaciją, svorį ar vertę arba bet kurį kitą elementą, naudojamą suteikiant kilmės statusą galutiniam produktui.

Šios žinios dažnai apima informaciją, kuri gali būti konfidenciali, nes bet koks tokios informacijos atskleidimas gali pakenkti atitinkamo eksportuotojo¹¹ komerciniams interesams. Tačiau prieš importuojančiai muitinei priimančiam sprendimą suteikti arba nesuteikti lengvatinių muitų tarifų režimą, ji turi turėti galimybę gauti tinkamą informaciją, patvirtinančią, kad produktas turi kilmės statusą. Todėl „verslo konfidencialumas“ yra toks svarbus lengvatinių muitų tarifų režimo taikymo remiantis produkto kilme aspektas. Šiuo atžvilgiu reikia atskirti eksportuotojo informacijos atskleidimą importuotojui ir eksportuotojo arba importuotojo informacijos atskleidimą muitinei.

Tai, kaip eksportuotojas informuoja importuotoją apie produkto kilmės statusą, lemia prašymo taikyti lengvatinių režimų rūšį (t. y. remiantis pareiškimu apie prekių kilmę ar importuotojo žiniomis), turi įtakos tikrinimo procesui, ypač klausimui, kaip muitinė atlieka šį tikrinimą.

Eksportuotojo ir importuotojo santykiai

Išskyrus galimus sutartinius įsipareigojimus, eksportuotojas pats sprendžia, kaip su kilmės statusą turinčio produkto gamyba susijusia informacija dalytis su importuotoju:

– jei prašymas grindžiamas **pareiškimu apie prekių kilmę** (54 straipsnio 2 dalies b punktas (ex ORIG.18(2)(b))), tuo atveju, kai patikrinimas pirmiausia yra skirtas importuotojui, pareiškimą surašęs eksportuotojas nustato, kokia informacija dalijamasi su importuotoju. Eksportuotojas gali nuspręsti:

- nesidalyti jokia informacija; arba
- dalytis vienu ar keliais informacijos elementais, nurodytais 61 straipsnio 2 dalyje (ex ORIG.24(2));

– jei prašymas grindžiamas **importuotojo žiniomis** (54 straipsnio 2 dalies b punktas) (ex ORIG.18 straipsnio 2 dalies b punktas), eksportuotojas jau yra pasidalijęs visa informacija su importuotoju, nes ši informacija turi būti prieinama tuo metu, kai pateikiamas prašymas. Reikėtų pažymėti, kad neturėtų būti reikalaujama, jog eksportuotojas pateiktų bet kokią informaciją tam, kad importuotojas, remdamasis savo žiniomis, galėtų prašyti taikyti lengvatinių režimą. Vietoj to eksportuotojas gali pateikti importuotojui pareiškimą apie kilmę, kad importuotojas, remdamasis juo, galėtų prašyti taikyti lengvatinių režimą.

Išvada: eksportuotojas gali savo nuožiūra nuspręsti, kokią informaciją apie produktų kilmės statusą pateikti importuotojui, jei apskritai tokią informaciją pateikia.

Eksportuotojo ir importuojančios Šalies santykiai

Nuo to, kaip eksportuotojas dalijasi informacija su importuotoju, priklauso ir tikrinimo proceso eiga:

Jei tikrinimas pirmiausia skirtas importuotojui

---

¹¹ Šiose Gairėse vartojamos sąvokos „eksportuotojas“ ir „importuotojas“ yra apibrėžtos TCA 38 straipsnyje (ex ORIG.2).

– jei prašymas grindžiamas **pareiškimu apie prekių kilmę** ir eksportuotojas nusprendžia nesidalyti su importuotoju jokia informacija, tuomet visa informacija, kurios reikia importuojančiai muitinei po to, kai ji, remdamasi 61 straipsnio 2 dalimi (ex ORIG.24(2)), pateikia importuotojui pirminį prašymą suteikti informaciją, turi būti gauta per eksportuojančią muitinę administracinio bendradarbiavimo būdu;

– jei prašymas grindžiamas **pareiškimu apie prekių kilmę** ir eksportuotojas per importuotoją dalijasi vienu ar keliais 61 straipsnio 2 dalyje (ex ORIG.24(2)) nurodytais informacijos elementais, tai gali padėti importuojančiai muitinei patvirtinti produkto kilmės statusą arba bet koku atveju apriboti informacijos, kurią reikėtų gauti administracinio bendradarbiavimo būdu, kiekį;

– kai prašymas taikyti lengvatinį muitų tarifų režimą grindžiamas **importuotojo žiniomis**, importuojanti muitinė tikrina tik importuotoją ir jokių būdu neįtraukia eksportuotojo, o tikrinimas pateikiant prašymą dėl administracinio muitinių bendradarbiavimo yra negalimas.

Administracinio bendradarbiavimo atveju:

– Jei importuojanti muitinė 62 straipsnyje (ex ORIG.25) nustatyta tvarka prašo eksportuojančios muitinės pateikti informaciją, eksportuotojas pagal 61 straipsnio 5 dalį (ex ORIG.24(5)) turi nuspręsti, ar eksportuojančiai muitinei pateikta informacija gali būti perduota importuojančiai muitinei.

– Atliekant tikrinimą importuojanti muitinė negali tiesiogiai prašyti eksportuotojo pateikti informaciją arba dalyvauti apsilankymuose eksportuotojo patalpose.

Importuojančios Šalies teisės ir pareigos

64 straipsnyje (ex ORIG.27) yra keletas konkrečių nuostatų, visų pirma skirtų kiekvienos Šalies kompetentingoms institucijoms, kuriomis siekiama apsaugoti nuo atskleidimo konfidencialią informaciją, kurią eksportuojanti arba importuojanti muitinė gavo pagal kilmės taisyklių skyrių, ir apriboti jos naudojimą šio skyriaus tikslais. Šių nuostatų nesilaikymas pagal kiekvienos Šalies duomenų apsaugos įstatymus yra sutartinių įsipareigojimų pažeidimas.

1 dalyje numatytas bendras kiekvienos Šalies įsipareigojimas saugoti iš kitos Šalies gautos informacijos konfidencialumą ir saugoti ją nuo atskleidimo. Pagal 2 dalį minėta nuostata taikoma visai konfidencialiai verslo informacijai, kurią importuojanti muitinė gauna atlikdama patikrinimą (61 straipsnis (ex ORIG.24)) ir administracinio bendradarbiavimo būdu (62 straipsnis (ex ORIG.25)). Tai visų pirma taikoma tokiai informacijai kaip gamybos proceso aprašymas ir paaiškinimas, kurios pakanka produkto kilmės statusui pagrįsti.

3 dalyje numatyta vadinamoji „tikslų apribojimo sąlyga“ reiškia, kad bet kokia importuojančios Šalies iš importuotojo, eksportuotojo ar eksportuojančios Šalies gauta informacija negali būti naudojama jokiais kitais tikslais, išskyrus su prekių kilme ir muitais susijusių sprendimų administravimo ir vykdymo užtikrinimo tikslais, išskyrus atvejus, kai asmuo ar Šalis, pateikusi konfidencialią informaciją, leidžia tai daryti. Todėl importuojančios Šalies muitinei draudžiama dalytis informacija su kitomis vyriausybėmis institucijomis, išskyrus tas, kurios atsakingos už prekių kilmės ir muitų klausimus, išskyrus atvejus, kai su tuo sutinka konfidencialią informaciją pateikęs asmuo arba Šalis.

Nukrypstant nuo 3 dalies, 4 dalyje leidžiama naudoti informaciją, kurią importuojanti Šalis surinko administraciniame, teisiniame ar teismo pobūdžio procese, siekiant nustatyti produkto, kuriam prašoma taikyti lengvatinį muitų tarifų režimą, kilmės statusą. Apie tai privaloma pranešti informaciją pateikusiam asmeniui arba Šaliai.

Išvada: Importuojančios Šalies gauta konfidenciali informacija gali būti naudojama tik

- a) su kilmės nustatymu bei muitinės klausimais susijusių sprendimų administravimo ir vykdymo užtikrinimo tikslais;
- b) nustatant produkto, kuriam administraciniame, teisiniame ar teismo pobūdžio procese prašoma taikyti lengvatinį muitų tarifų režimą, kilmės statusą;
- c) kitais tikslais, gavus konfidencialią informaciją pateikusių asmenų ar Šalies leidimą.

9. TIEKĖJŲ DEKLARACIJOS

9.1. Atitinkamos nuostatos

SMK įgyvendinimo aktas

61 straipsnis. Tiekėjų deklaracijos ir jų naudojimas

1. Jeigu tiekėjas eksportuotojui arba verslininkui pateikia prekių kilmės statusui nustatyti reikalingą informaciją, kad būtų galima taikyti nuostatas, kuriomis reglamentuojama Sąjungos ir tam tikrų šalių ar teritorijų lengvatinė prekyba (lengvatinės kilmės statusas), tiekėjas šiuo tikslu naudoja tiekėjo deklaraciją. Kiekvienai prekių siuntai rengiama atskira tiekėjo deklaracija, išskyrus šio reglamento 62 straipsnyje numatytus atvejus.

2. Tiekėjas deklaraciją įtraukia į komercinę tos siuntos sąskaitą faktūrą, pristatymo pranešimą arba bet kurią kitą komercinį dokumentą, kuriame pateikiamas pakankamai išsamus šių prekių aprašymas, kad tas prekes būtų galima identifikuoti.

3. Tiekėjas gali pateikti deklaraciją bet kuriuo metu, net ir pristačius prekes.

62.1 straipsnis. Ilgalaikė tiekėjo deklaracija

1. Jei tiekėjas eksportuotojui arba verslininkui reguliariai tiekia prekių siuntas ir jei tikėtina, kad visose tose siuntose esančių prekių kilmės statusas yra vienodas, tiekėjas gali pateikti bendrą deklaraciją, kurioje nurodomos vėlesnės tų prekių siuntos (ilgalaikė tiekėjo deklaracija).

2. Ilgalaikė tiekėjo deklaracija surašoma per tam tikrą laikotarpį išsiųstoms siuntoms ir joje nurodomos trys datos: a) deklaracijos surašymo data (išdavimo data); b) laikotarpio pradžios data (pradžios data), kuri negali būti ankstesnė kaip 12 mėnesių iki pateikimo datos ir vėlesnė kaip 6 mėnesiai po pateikimo datos; (c) laikotarpio pabaigos data (pabaigos data), kuri negali būti vėlesnė kaip 24 mėnesiai po pradžios datos.

3. Tiekėjas atitinkamam eksportuotojui arba verslininkui nedelsdamas praneša, jei ilgalaikė tiekėjo deklaracija negalioja kai kurioms arba visoms pristatytoms ir pristatytinoms prekių siuntoms.

63 straipsnis. Tiekėjo deklaracijų surašymas

1. Produktams, kuriems suteiktas lengvatinės kilmės statusas, tiekėjo deklaracijos surašomos 22–15 priede nustatyta tvarka. Tačiau ilgalaikės tiekėjo deklaracijos tiems produktams surašomos 22–16 priede nustatyta tvarka.

2. Sąjungoje apdorotiems ar perdirbtiems produktams, kuriems nesuteiktas lengvatinės kilmės statusas, tiekėjo deklaracijos surašomos 22–17 priede nustatyta tvarka. Tačiau ilgalaikės tiekėjo deklaracijos surašomos 22–18 priede nustatyta tvarka.

3. Tiekėjo deklaraciją turi būti ranka pasirašęs pats tiekėjas. Tačiau jeigu tiekėjo deklaracija ir sąskaita faktūra parengtos elektroninėmis priemonėmis, jas galima patvirtinti elektroniniu būdu, arba tiekėjas eksportuotojui ar verslininkui gali raštiškai įsipareigoti prisiimti visą atsakomybę už kiekvieną tiekėjo deklaraciją, kurioje jis identifikuojamas, tarsi būtų pats tą deklaraciją pasirašęs.

2020 m. gruodžio 29 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2020/2254 dėl pareiškimų apie pereinamuoju laikotarpiu į Jungtinę Karalystę lengvatinėmis sąlygomis eksportuojamų prekių kilmę surašymo remiantis tiekėjo deklaracijomis

1 straipsnis

Nepaisant Įgyvendinimo reglamento (ES) 2015/2447 61 ir 62 straipsnių, taikydamas Europos Sąjungos bei Europos atominės energijos bendrijos ir Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės prekybos ir bendradarbiavimo susitarimą eksportuotojas gali iki 2021 m. gruodžio 31 d. surašyti pareiškimus apie į Jungtinę Karalystę eksportuojamų prekių kilmę remdamasis tiekėjo vėliau pateiksimomis deklaracijomis su sąlyga, kad eksportuotojas tas tiekėjo deklaracijas gaus iki 2022 m. sausio 1 d. Jei eksportuotojas iki tos dienos tų tiekėjo deklaracijų negauna, jis apie tai praneša eksportuotojui ne vėliau kaip 2022 m. sausio 31 d.

ES ir JK prekybos ir bendradarbiavimo susitarimas

56 straipsnis (ex ORIG.19): Pareiškimas apie prekių kilmę

1. Produkto eksportuotojas pareiškimą apie prekių kilmę surašo remdamasis produkto kilmės statusą įrodančia informacija, įskaitant informaciją, įrodančią produktui pagaminti naudotų medžiagų kilmės statusą. Eksportuotojas atsako už pareiškimo apie prekių kilmę ir pateiktos informacijos teisingumą.

40 straipsnis (ex ORIG.4): Kilmės kumuliacija

1. Vienos Šalies kilmės statusą turintis produktas laikomas kitos Šalies kilmės produktu, jei kitoje Šalyje tas produktas naudojamas kaip medžiaga kitam produktui gaminti.

2. Nustatant, ar produktas yra kitos Šalies kilmės, gali būti atsižvelgiama į su kilmės statuso neturinčią medžiagą Šalyje atliktas gamybos operacijas.

3. 1 ir 2 dalys netaikomos, jei kitoje Šalyje atliktos gamybos mastas nėra didesnis nei 43 straipsnyje nurodytų operacijų mastas (ex ORIG.7).

4. Kad eksportuotojas galėtų užpildyti 54 straipsnio 2 dalies a punkte nurodytą pareiškimą apie prekių kilmę dėl to straipsnio 2 dalyje (ex ORIG.18(2)) nurodyto produkto, eksportuotojas gauna savo tiekėjo pareiškimą, kaip numatyta 6 priede, arba lygiavertį dokumentą, kuriame pateikiama tokia pati pakankamai išsami informacija apie susijusias kilmės statuso neturinčias medžiagas, kad jas būtų galima identifikuoti.

9.2. Paaiškinimai

Tiekėjo deklaracijos ir pareiškimai apie prekių kilmę

Reikia atskirti tiekėjo deklaracijas, teikiamas pristatant prekes ES, kurias reglamentuoja SMK ĮA nuostatos, ir tiekėjo deklaracijas, teikiamas pristatant prekes tarp Šalių visiškos kumuliacijos tikslais, kurias reglamentuoja SMK. Galiausiai reikia atsižvelgti ir į ypatingą Šiaurės Airijos atvejį.

a) Tiekėjo deklaracija pagal SMK įgyvendinimo aktą

Kai (ES) eksportuotojas surašo pareiškimą apie prekių kilmę, jis turi turėti informacijos, įrodančios, kad eksportuojamas produktas turi ES ir JK kilmės statusą pagal ES ir JK prekybos ir bendradarbiavimo susitarimą. Ši informacija gali būti pateikta tiekėjo deklaracijoje.

Kas yra tiekėjo deklaracija?

Tiekėjo deklaracija – tai prekių ar medžiagų tiekėjo parengta deklaracija dėl tokių prekių ar medžiagų kilmės statuso, kuri pateikiama klientui.

Kas ir koku tikslu rengia tiekėjo deklaraciją

Tiekėjo deklaraciją rengia tiekėjas Europos Sąjungoje. Tiekėjo deklaracija gali būti naudojama tiek surašant pareiškimą apie eksportuojamo į JK produkto kilmę Europos Sąjungoje, tiek rengiant vėlesnę tiekėjo deklaraciją, kai prekės parduodamos, pristatomos ar perduodamos iš vieno tiekėjo kitam Europos Sąjungoje.

Tiekėjo deklaracija negali būti naudojama kaip kilmės dokumentas prašant taikyti lengvatinį muitų tarifų režimą importo metu.

Tiekėjų deklaracijų rūšys pagal ES teisės aktus

Tiekėjų deklaracijos gali būti kelių rūšių, priklausomai nuo to, ar pristatomi produktai yra lengvatinės kilmės, ar ne, ir nuo to, ar deklaracija susijusi su viena siunta, ar su keliomis siuntomis per tam tikrą laikotarpį.

a) (Bendra) Tiekėjo deklaracija: Ji teikiama tik vienai siuntai.

b) Ilgalaikė tiekėjo deklaracija: nuolatinio tiekimo atvejais ilgalaikės tiekėjų deklaracijos gali būti teikiamos visoms siuntoms, pristatytoms per ne ilgesnį kaip dvejų metų laikotarpį. Ilgalaikė tiekėjo deklaracija galioja visoms tiekėjo deklaracijoje nurodytoms prekėms, pristatytoms per nurodytą laikotarpį. Ilgalaikėi tiekėjo deklaracijai pateikti reikia, kad visą galiojimo laikotarpį būtų užtikrintas prekių kilmės statusas. Tiekėjas nedelsdamas informuoja prekių pirkėją, jeigu jo ilgalaikėje tiekėjo deklaracijoje pateikta informacija nebegalioja.

Ilgalaikėje tiekėjo deklaracijoje nurodomos trys datos: a) deklaracijos surašymo data (surašymo data); b) laikotarpio pradžios data (pradžios data), kuri negali būti vėlesnė nei 12 mėnesių iki deklaracijos surašymo datos arba vėlesnė nei 6 mėnesiai po jos surašymo datos; c) laikotarpio pabaigos data (pabaigos data), kuri negali būti vėlesnė nei 24 mėnesiai po jos surašymo datos.

c) Lengvatinės kilmės statuso neturinčių produktų tiekėjo deklaracija: Šios rūšies tiekėjo deklaracijoje pateikiama informacija apie panaudotas kilmės statuso neturinčias medžiagas, atliktus darbus ar perdirbimą. Jos yra svarbios, jei tiekiamos prekės buvo apdirbtos arba perdirbtos Europos Sąjungoje, bet neįgijo lengvatinės kilmės statuso, jei gavėjas šias prekes toliau apdirba arba perdirba ir jei dėl įvairių Europos Sąjungos ūkio subjektų atlikto apdirbimo arba perdirbimo produktai gali įgyti lengvatinės kilmės statusą. Taigi lengvatinės kilmės statuso neturinčių produktų atveju tiekėjo deklaracija dėl nepatvirtina gavėjui esamos lengvatinės prekių kilmės.

d) Lengvatinės kilmės statuso neturinčių produktų ilgalaikė tiekėjo deklaracija. Šios rūšies tiekėjo deklaracija naudojama reguliariai tiekiant lengvatinės kilmės statuso neturinčius produktus.

Tiekėjų deklaracijoms naudojamos formos

Tiekėjų deklaracijų forma yra nustatyta SMK įgyvendinimo akte. Tikslī forma, kurią reikia naudoti, priklauso nuo tiekėjo deklaracijos rūšies. Kiekvienai iš keturių pirmiau minėtų tiekėjo deklaracijos rūšių yra numatyta konkreti forma:

- a) (Bendros) tiekėjų deklaracijos rengiamos kaip nustatyta 22-15 priede.
- b) Ilgalaikės tiekėjų deklaracijos rengiamos kaip nustatyta 22-16 priede.
- c) (Bendros) tiekėjų deklaracijos produktams, kurie buvo apdirbti arba perdirbti Sąjungoje neįgijus lengvatinės kilmės statuso, tiekėjų deklaracijos rengiamos kaip nustatyta 22-17 priede.
- d) Ilgalaikės tiekėjų deklaracijos produktams, kurie buvo apdirbti arba perdirbti Sąjungoje neįgijus lengvatinės kilmės statuso, tiekėjų deklaracijos rengiamos kaip nustatyta 22-18 priede.

Kaip parengti tiekėjo deklaraciją

Bendra tiekėjo deklaracija pateikiama komercinėje sąskaitoje faktūroje, važtaraštyje arba bet kuriame komerciniame dokumente, kuriame aiškiai nurodomos prekės. Tai gali būti *ad hoc* dokumentas (įskaitant iš anksto atspausdintą formą), kuriame pateikiama nuoroda į komercinę sąskaitą faktūrą arba kitą komercinį dokumentą, kuriame aprašomos prekės ir kuris pridedamas prie jo.

Ilgalaikė tiekėjo deklaracija surašoma *ad hoc* dokumente (įskaitant iš anksto atspausdintą formą). Prekės turi būti aprašytos pakankamai tiksliai, kad jas būtų galima aiškiai identifikuoti. Prekes taip pat galima išvardyti priede.

Tiekėjo deklaracija turi būti pasirašyta tiekėjo ranka. Tačiau parašo nereikalaujama, kai sąskaita faktūra ir tiekėjo deklaracija yra parengtos elektroninėmis priemonėmis šiais dviem atvejais:

- jų autentiškumas patvirtinamas elektroniniu būdu (dėl kurio susitarė tiekėjas ir pirkėjas); arba
- tiekėjas pateikia savo klientui bet kokią raštišką įsipareigojimą, kuriuo prisiima visišką atsakomybę už kiekvieną tiekėjo deklaraciją, kurioje jis nurodomas, tarsi ji būtų pasirašyta jo ranka.

Kada ir kokioms prekėms galima pateikti tiekėjo deklaraciją?

ES ir JK TCA tikslais tiekėjo deklaracija, kurioje nurodoma į ES tiekiamų medžiagų ar produktų ES kilmė, gali būti pildoma nuo 2021 m. sausio 1 d. Susitarimas turi būti taikomas tuo metu, kai surašoma tiekėjo deklaracija (t. y. tiekėjo deklaracija ES-JK TCA tikslais turi būti surašyta po 2021 m. sausio 1 d.).

Tačiau tiekėjo deklaracijoje gali būti nurodomos prekės, kurias tiekėjas savo klientui pristatė iki 2021 m. sausio 1 d. Taip yra todėl, kad SMK IA 61 straipsnyje nustatyta, kad tiekėjo deklaracijos gali būti surašomos bet kuriuo metu, net ir po prekių pristatymo.

Todėl gali būti, kad 2020 m. pristatytoms medžiagoms taikoma 2021 m. parengta ilgalaikė tiekėjo deklaracija, kurios pradžios data yra ne vėlesnė kaip vieneri metai iki išdavimo datos; t. y. tiekėjas gali parengti 2021 m. birželio 1 d. ilgalaikę tiekėjo deklaraciją, kurios pradžios data yra 2020 m. birželio 2 d., o pabaigos data – 2022 m. birželio 1 d. Jeigu tiekėjui reikėtų įtraukti iki 2020 m.

birželio 2 d. pristatytas medžiagas, jis galėtų parengti „įprastą“ tiekėjo deklaraciją, susijusią su šiomis pristatytomis medžiagomis.

Pavyzdys:

2021 m. sausio 1 d. įsigaliojusio ES ir JK TCA taikymo tikslais tiekėjas gali pateikti ilgalaikę tiekėjo deklaraciją, kurios išdavimo data yra 2021 m. birželio 1 d., pradžios data – 2020 m. birželio 2 d., o pabaigos data – 2022 m. birželio 1 d. Be to, jis pildo tiekėjo deklaraciją, kurios išdavimo data yra 2021 m. birželio 1 d., prekėms, kurios buvo pristatytos 2020 m. vasario 1 d. Turint šias 2021 m. tiekėjo pateiktas deklaracijas 2020 m. pristatytoms medžiagoms arba prekėms, 2021 m. galima surašyti 2020 m. arba 2021 m. pagamintų prekių, kurioms panaudotos tos medžiagos, pareiškimus apie prekių kilmę.

2020 m. pateikta tiekėjo deklaracija kitų LPS tikslais

2020 m. ES parengtos tiekėjo deklaracijos, kuriose nurodyta ES kilmė pagal ES lengvatinius susitarimus, išskyrus ES ir JK TCA, negali būti naudojamos ES ir JK TCA tikslais. Taip yra todėl, kad šiose tiekėjo deklaracijose negalėjo būti nurodyta ES kilmė pagal ES ir JK TCA, nes 2020 m. tokia kilmė neegzistavo.

Pereinamasis laikotarpis 2021 m.

Tiekėjų deklaracijose ir pareiškimuose apie prekių kilmę buvo paaiškinta, kad eksportuotojas, rengdamas pareiškimą apie prekių kilmę, turėtų turėti tiekėjo deklaracijas, įrodančias prekių kilmę. Tačiau Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) 2020/2254 numatyta, kad laikotarpiu iki 2021 m. gruodžio 31 d. ES eksportuotojams nebūtina turėti tiekėjo deklaracijų tuo metu, kai surašomas pareiškimas apie prekių kilmę.

Tačiau ne vėliau kaip iki 2022 m. sausio 1 d. eksportuotojai turėtų turėti tas tiekėjų deklaracijas, susijusias su pareiškimais apie prekių kilmę, kurias jie parengė 2021 m. Jei iki tos datos eksportuotojai tų tiekėjų deklaracijų neturės ir neturės kitų priemonių eksportuojamų produktų kilmės statusui patvirtinti, bus laikoma, kad pareiškimas apie prekių kilmę negali būti pagrįstas, ir eksportuotojai ne vėliau kaip 2022 m. sausio 31 d. apie tai informuos importuotojus.

Importuotojams informuoti nėra specialios formos. Tai galima padaryti bet koku tinkamu būdu. Reglamente nenustatyta eksportuotojų prievolė pranešti muitinei, kad jie informavo importuotojus. Tačiau eksportuotojai turėtų turėti galimybę atsakingų muitinių prašymu įrodyti, kad jie pateikė informaciją importuotojams.

Daugiau informacijos rasite gairėse dėl tiekėjo deklaracijos:

https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/eu-uk_tca_2021_guidance_on_suppliers_declarations.pdf

b) Tiekėjo deklaracija visiškoms kumuliacijos tikslais pagal ES ir JK TCA nuostatas

ES ir JK TCA numatytos tiekėjo deklaracijos visiškoms kumuliacijos tikslais, t.y. kumuliacijai vienoje Šalyje, kai gamybai naudojamos kitos Šalies kilmės statuso neturinčios medžiagos.

Visiška kumuliacija leidžia atsižvelgti į produkciją, pagamintą vienoje Šalyje naudojant kilmės statuso neturinčią medžiagą, nors to nepakanka kilmės statusui suteikti, tačiau į ją atsižvelgiama kitoje Šalyje, jeigu ji toliau naudojama galutiniam produktui, kuris bus eksportuojamas į pirmąją Šalį taikant lengvatas, gaminti.

Remdamasis vienoje Šalyje kilmės statuso neturinčių medžiagų tiekėjo parengta tiekėjo deklaracija, kitoje Šalyje produkto, į kurio sudėtį įeina tokios kilmės statuso neturinčios medžiagos, eksportuotojas gali surašyti pareiškimą apie prekių kilmę.

Tiekėjų deklaracijų formos

Tiekėjo deklaracija gali būti surašyta naudojant 6 priedo (ex ORIG.3 priedas) formą arba lygiavertį dokumentą, kuriame pateikiama ta pati informacija.

Todėl, priešingai nei tiekėjų deklaracijos ES, tiekėjo deklaracija, teikiama pristatant produktą iš vienos Šalies į kitą Šalį, kuri bus naudojamas visiškos kumuliacijos tikslais, gali būti teikiama nesilaikant konkrečios formos. Tačiau būtina, kad tiekėjo deklaracijoje būtų pateikta ta pati informacija, kaip ir 6 priedo (buvusio ORIG.3 priedo) formoje, ir kad atitinkamos kilmės statuso neturinčios medžiagos būtų aprašytos pakankamai išsamiai, kad jas būtų galima identifikuoti.

c) Tiekėjų deklaracijos Šiaurės Airijos atveju

Šiaurės Airijos ir ES prekybą reglamentuoja Protokolas dėl Airijos ir Šiaurės Airijos ir ES ir JK TCA nuostatos. Iš to seka, kad pagal Protokolą dėl Airijos ir Šiaurės Airijos judėjimas tarp Šiaurės Airijos ir ES yra laisvas judėjimas, o pagal ES ir JK prekybos ir bendradarbiavimo susitarimą Šiaurės Airijoje pagamintos medžiagos ir produkcija laikomi Jungtinės Karalystės medžiagomis ir produkcija.

Prekės, gabenamos iš Šiaurės Airijos į ES

Kai prekės gabenamos iš Šiaurės Airijos į ES, tai nėra importo ir (arba) eksporto operacija, todėl pagal ES ir JK TCA lengvatinis režimas negali būti taikomas. Tai taip pat reiškia, kad nėra jokių dokumentų, susijusių su prašymu taikyti lengvatinį režimą.

Tačiau Šiaurės Airijos prekės, įvežtos į ES, gali būti toliau perdirbamos ES lengvatinio eksporto iš ES į Jungtinę Karalystę, išskyrus Šiaurės Airiją, tikslais. Kad tokioms Šiaurės Airijoje pagamintoms prekėms ES būtų taikoma kumuliacija, gali būti naudojami šie dokumentai:

Dokumentai dvišalei kumuliacijai su kilmės statusą turinčiomis Šiaurės Airijos medžiagomis

a) Kumuliacijos su Jungtinės Karalystės kilmės medžiagomis (dvišalė kumuliacija pagal 40 straipsnio 1 dalį (ex ORIG 4)), pagamintomis Šiaurės Airijoje, atveju tų medžiagų, kurios turi būti panaudotos kumuliacijos tikslais Europos Sąjungoje, JK kilmė būtų įrodoma tiekėjų deklaracijomis, kurias pateikia Šiaurės Airijos tiekėjai, parengtomis pagal SMK IA (61–66 straipsniai).

Dokumentai visiškai kumuliacijai su kilmės statuso neturinčiomis Šiaurės Airijos medžiagomis

b) Dėl kumuliacijos su Šiaurės Airijoje pagamintomis, bet JK kilmės statuso neturinčiomis medžiagomis (visiška kumuliacija pagal 40 straipsnio 2 dalį (ex ORIG 4), Šiaurės Airijoje vykdyta

šių kilmės statuso neturinčių medžiagų gamyba būtų įrodoma tiekėjo deklaracijomis, kurias Šiaurės Airijos tiekėjai pateikia pagal TCA (40 straipsnis ir 6 priedas) (ex ORIG 4 straipsnis ir ex ORIG 3 priedas).

Reikėtų paaiškinti, kad Šiaurės Airijoje tiekėjų deklaracijos produktams, kurie turi būti toliau perdirbami ES, išduodamos tik ES ir JK TCA atveju. Šiaurės Airijoje pateiktos tiekėjo deklaracijos negali būti naudojamos kumuliacijos tikslais Europos Sąjungoje pagal jokią kitą ES lengvatinių susitarimą, išskyrus ES ir JK TCA.

Prekės, gabenamos iš ES į Šiaurės Airiją

ES pagamintos prekės taip pat gali būti gabenamos į Šiaurės Airiją, kur bus toliau perdirbamos. Perdirbtos Šiaurės Airijoje, šios prekės gali būti vežamos į ES ir vėl gražinamos atgal, kad būtų toliau perdirbtos ir naudojamos kumuliacijos tikslais Europos Sąjungoje, kai eksportuojama pagal lengvatinius režimus į Jungtinę Karalystę, išskyrus Šiaurės Airiją.

Kad kumuliacija būtų taikoma tokioms ES pagamintoms ir į Šiaurės Airiją gabenamoms prekėms, gali būti naudojami šie dokumentai:

Dokumentai dvišalei kumuliacijai su ES kilmės medžiagomis

a) ES kilmės medžiagų atveju (dvišalė kumuliacija pagal 40 straipsnio 1 dalį (ex ORIG 4), tų medžiagų, kurios bus toliau naudojamos Šiaurės Airijoje, ES kilmė įrodoma tiekėjo deklaracijomis, pateiktomis ES pagal SMK ĮA (61–66 straipsniai).

Dokumentai visiškai kumuliacijai su ne ES kilmės medžiagomis

b) Kalbant apie ES pagamintas, bet ne ES kilmės medžiagas, į gamybą Europos Sąjungoje būtų atsižvelgta, jei medžiagos gabenamos į Šiaurės Airiją (visiška kumuliacija pagal 40 straipsnio 2 dalį (ex ORIG 4) remiantis tiekėjo deklaracijomis, išduotomis pagal TCA (40 straipsnis ir 6 priedas) (ex ORIG 4 ir ex ORIG 3 priedas).